

Ilpo Seppä
Seppo Wallenius
Arja Väisänen

TEVA-TAVAROIDEN KULUTUS SUOMESSA VUOSINA 1970-1980

Helsinki 1975

	sivu
1. ESIPUHE	4
2. TEVA-TAVAROIDEN KULUTUS VUOSINA 1954-1972	8
2.1. Vaatetus	8
2.2. Kodinsisustustekstiilit	11
3. VAATETUS- JA JALKINEMENOT ERI MAISSA	16
4. TEVA-TAVAROIDEN KULUTUS KOTITALOUSTIEDUSTELUN 1971 MUKAAN	19
4.1. Aikasarja- ja poikkileikkaustietojen eroista	19
4.2. Teva-kulutus erityyppisissä kotitalouksissa	21
4.2.1. Kulutus tuloluokittain	22
4.2.2. Kulutus väestöryhmittäin	23
4.2.3. Kulutus asuinalueen mukaan	28
4.2.4. Kulutus kotitalouden koon, iän ja sukupuolen mukaan	29
4.3. Vuoden 1971 kotitaloustiedustelun aineistosta arvioidut teva-tavaroiden kulutusmenojoustopot	32
4.4. Kotitalouksien kokonaiskulutusmenojen pää- ryhmien kulutusmenojoustopot	35
5. TEVA-TAVAROIDEN KYSYNTÄÄN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT JA NIIDEN TULEVA KEHITYS	38
5.1. Kotitalouksien tulojen kehitys	38
5.2. Väestökehitys	40
5.3. Hintakehitys	41
6. TEVA-TUOTTEIDEN KYSYNTÄNÄKYMÄT 1970-LUVUN LOPULLE	44
6.1. Koko vaatetus	45
6.2. Vaatetus tuoteryhmittäin	46
6.3. Kodinsisustustekstiilit	52

ESIPUHE

Käsillä oleva selvitys on jatkoa vuoden 1972 lopulla valmistuneelle Ilpo Sepän ja Seppo Walleniuksen vastaavalle tutkimukselle¹⁾. Vaikka edellisestä tutkimuksesta on kulunut näinkin lyhyt aika, on uuden selvityksen tekeminen katsottu aiheelliseksi seuraavista syistä:

- Edellisen tutkimuksen jälkeen on saatu käyttöön ennakkotiedot vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta. Näin on saatu vuoden 1966 kotitaloustiedustelun rinnalle vertailukelpoinen kulutuksen poikkileikkauskuva, jonka avulla pystytään melko yksityiskohteisesti selvittämään sekä kulutuksen ominaispiirteitä että sen kehityskulkua.

- Vuoden 1973 puolella alkaneen poikkeuksellisen voimakkaan inflaation voitiin yhdessä öljy- ja muiden raaka-ainekriisien kanssa olettaa myös pitemmällä tähtäyksellä vaikuttavan sekä taloudelliseen kasvuun yleensä että sitä kautta kulutuskysyntään. Eri kulutuskohteiden keskinäisten hintasuhteiden muutokset vaikuttanevat myös kulutuskysynnän rakenteeseen merkittävästi.

1) Ilpo Seppä - Seppo Wallenius: Tekstiili- ja vaateustavarojen kulutus Suomessa vuosina 1954-1977, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA B 3, Helsinki 1972.

Tältä pohjalta Tekstiilialan keskusvaliokunta, joka oli myös edellisen kysyntäennusteen toimeksiantaja, pyysi tutkijaryhmää Ilpo Seppä, Seppo Wallenius ja Arja Väisänen laatimaan teva-tuotteiden kulutuksesta uuden selvityksen, joka olisi samalla edellisen ennusteen tarkistus uuden tutkimusmateriaalin pohjalta.

Tässä selvityksessä on pääpaino pantu lähimenneisyyden teva-kulutuksen kuvaamiselle ja analysoimiselle. Yksittäisten tuoteryhmien kysyntäennusteet on tehty verraten mekaanisesti joustoarvioita hyväksikäyttäen. Johtopäätökset on viety ilmeisesti niin pitkälle kuin mitä käytettävissä oleva aineisto on sallinut. Ennusteiden osuvuutta olisi saattanut parantaa runsaampi teva-alan asiantuntijoiden hyväksikäyttö, mutta mm. ajan puutteen vuoksi tähän ei ollut mahdollisuuksia.

Lisävaikeuden teva-kulutuksen ennustamiseen tuo tällä hetkellä edelleenkin se, ettei öljykriisin kaikkia seurauksia pystytä vielä arvioimaan. Tämänkin vuoksi kulutusennusteiden käyttäjien on syytä tarkistaa käsityksiään muuttuvia olosuhteita vastaaviksi.

Tässä raportissa ei enää selosteta käytettyjä ennustemenetelmiä eikä aikasarjojen konstruoinnin tekniikkaa. Kaikkia yksittäisiä tuoteryhmiä koskevia arvioita ei myöskään esitetä. Menetelmät ovat samat kuin edellisessä tutkimuksessa, jossa ne on selostettu verraten seikkaperäisesti.

Tämä selvitys pyrkii omalta osaltaan palvelemaan maamme teva-alan yritysten omaa päätöksentekoa niiden suunnitellussa toimintaansa monella tavalla nopeasti muuttuvissa olosuhteissa. Tällaisen yhteisen kysyntäennusteen pohjalta voi kukin yritys laatia omat arvionsa. Näin tutkimuksen toivotaan vahvistavan koko alan kilpailuedellytyksiä.

Selvityksen tekoa on edistänyt se, että se on voitu suorittaa osaksi Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen puitteissa, sen resursseja hyväksikäyttäen. Piirroksia on tehnyt Arja Selvinen ja konekirjoitustyön Ritva Ilanko.

Helsingissä maaliskuun 14. päivänä 1975

Tekstiilialan keskusvaliokunta

2. TEVA-TAVAROIDEN KULUTUS v. 1954-72

Teva-kulutukselle ovat olleet ominaisia varsin suuret heilahtelut. Osa niistä on aiheutunut taloudellisista suhdanteista, osa teva-kysyntään välittömämmin vaikuttavista tekijöistä kuten muodin vaihteluista. Teva-tavarathan tyydyttävät paitsi fyysisiä myös sosiaalisia ja esteettisiä tarpeita.

Teva-kulutuksen osuus kulutusmenoista on jatkuvasti supistunut 1950-luvulta lähtien, tosin viime vuosina selvästi hidastuen. Tämä osuus oli 8.1 % vuonna 1972.

Kuluttajat käyttivät vuonna 1972 tekstiili- ja vaateustavaroiden ostoihin runsaat 2.3 mrd. mk. Vaatehankintoihin kulunäistä suurin osa eli lähes 2 mrd. mk ja kodinsisustustekstiileihin runsaat 350 milj. mk. Päällysvaatteita kuluttajat ostivat tällöin 1 130 milj. mk:lla, mikä edusti runsasta puolta kaikista vaateukseen käytetyistä varoista. Alusvaatteita hankittiin noin 370 milj. mk:n arvosta ja muuhun vaateukseen ja vaateustarvikkeisiin käytettiin kaikkiaan noin 480 milj. mk. Liitteistä 1 ja 2 käy yksityiskohtaisemmin ilmi teva-tavaroiden kulutuksen arvo ja vomyymi vuosina 1954-72.

2.1. Vaatetus

Vuosina 1954-72 vaatetuskulutus kasvoi volyymiltaan keskimäärin noin 1.6 % vuodessa. Kasvu ei kuitenkaan ollut kovin tasaista, vaan kulutuksen kehitykselle ovat olleet ominaisia varsin suuret jaksoittaiset vaihtelut, lähinnä yleisten

taloudellisten suhdannevaihtelujen mukaisesti. Huomattavimmat kysynnän kasvukaudet ajoittuivat 1950-luvun puoliväliin, 1960-luvun alkuvuosiin ja 1960/70-lukujen vaihteeseen. 1950-luvun puolivälissä kysyntää kiihdyttivät erityisesti vaateteiden hintojen halpeneminen liikevaihtoveron poistamisen johdosta sekä edeltäneenä pula- ja säännöstely kautena patoutuneen kysynnän purkautuminen. 1960-luvun alun ja 1960/70-lukujen vaihteen kysynnän nopea lisääntyminen aiheutui puolestaan samaan aikaan tapahtuneesta taloudellisen nousukauden aikaansaamasta kuluttajien tulojen voimakkaasta kasvusta.

Yleiseen taloudelliseen kehitykseen nähden vaatetuskulutuksen kasvu on ollut hitaanpuoleista. Kasvuvauhdissa on kuitenkin ollut havaittavissa nopeutumista. Esimerkiksi vuosina 1963-72 vaatetustavaroiden kulutus lisääntyi keskimäärin noin 3.1 % vuotta kohti. Aivan näin suurta kasvuvauhdin nopeutumista ei liene kuitenkaan todellisuudessa tapahtunut, sillä vuosille 1971 ja 1972 lasketut kulutusluvut ovat koko vaatetuksen osalta ehkä noin 150 milj.mk todellisia suuremmat. Tämä harha johtuu siitä, että tavaravirtamenetelmällä on pitovaatekankaiden ja -neulosten kulutuksen arvo saatu liian korkeaksi. Kankaiden ja neulosten kotitalouksien kulutukseen käytettävän osan erottaminen kokonaistarjonnasta on hankalaa, koska valtaosa siitä käytetään vaatetusteollisuuden raaka-aineeksi. Pääsyy harhaiseen arvioon on kuitenkin siinä, että epätavallisen suuret varastojen muutokset ovat heijastuneet pitovaatekankaiden ja -neulosten kulutuksen arvoon. Tämän ryhmän harhaiseen aikasarja-arvioon viittaa myös vuoden 1971 kotitaloustiedustelun vastaava arvio, joka jää noin 40 %:iin eli

n. 150 milj.mk pienemmäksi kuin tavaravirtamenetelmällä saatu luku.

Vaatetuskysyntä on vaihdellut melkoisesti paitsi vuosittain myös pukineryhmittäin. Voimakkainta kulutuksen kasvu on ollut vaatetuksen näkyvässä osassa, ts. päällysvaatteiden ryhmässä. Alusvaatteiden ja vaatetustarvikkeiden, kuten kankaiden ja lankojen, kulutuksen kasvu on sensijaan ollut varsin vähäistä. Päällysvaatteiden kulutus lisääntyi vuosina 1954-72 keskimäärin noin 4 % vuotta kohti. Ajanjakson loppupuolella eli vuosina 1963-72 kasvu kiihtyi vähän yli 5 %:iin, mikä ylitti jonkin verran koko yksityisen kulutuksen volyymin kasvuvauhdin. Huomionarvoista on, että naisten pukineiden ostot ovat lisääntyneet huomattavasti voimakkaammin kuin miesten pukineiden ostot. Esimerkiksi vuosina 1963-72 naisten pukineiden kulutuksen kasvu oli vajaat 7 % vuotta kohti, kun taas miesten pukineiden vastaava lisäys oli vain runsaat 2 %.

Eri vaatetusryhmissä kysynnän prosenttinen vuosikasvu on ollut seuraava:

	1954-72	1963-72
Vaatetus yhteensä	1.6	3.1
Päällysvaatteet	4.0	5.1
- miesten pukineet	2.0	2.2
- naisten pukineet	5.4	6.7
- ulkoilu- ym. pukineet	4.9	6.1
- käsineet, huivit ja päähineet	2.5	3.7
Alusvaatteet	1.7	0.1
Muu vaatetus ja vaatetus- tarvikkeet	-1.8	2.7

Tarkasteltaessa vaatteiden kysynnän kehitystä valmistusai-
neen mukaan on todettava varsinkin nahasta ja turkisnahasta
valmistettujen vaatteiden kysynnän lisääntyneen huomattavasti.
Vuosina 1963-72 niiden kysyntä kasvoi keskimäärin noin 11 %
vuotta kohti.

Vuosien 1973 ja 1974 kulutuksen kehityksestä ei ole vielä
saatavissa tarkkoja tietoja. Ennakkotietojen ja kaupan myyn-
titilaston mukaan vaatetuksen kulutus näyttää kasvaneen liki-
pitäen aikaisempaa keskimääräistä vauhtia.

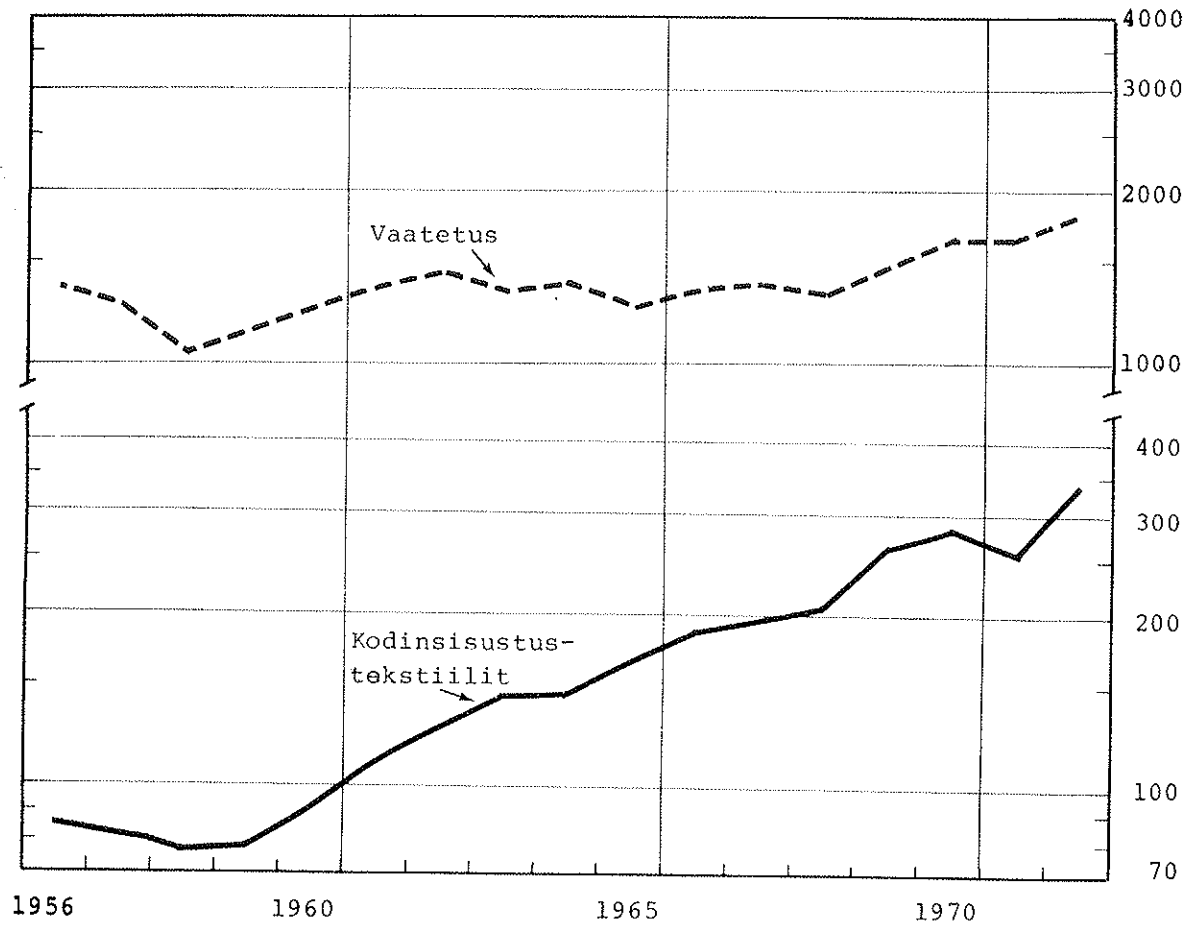
Vuosien 1954-72 havaintojen perusteella saatiin koko vaate-
tuksen menojoustoksi¹⁾ 0.3, mikä osoittaa, että vaatetusme-
nojen kasvuvauhti on ollut tällä aikavälillä vain vajaan kol-
manneksen koko yksityisen kulutuksen kasvuvauhdista. Vuosien
1963-72 havaintojen perusteella saatiin koko vaatetuksen me-
nojouston suuruudeksi vajaan 0.8, mikä kuvastaa jo edellä
todettua vaatetus-kysynnän kasvuvauhdin suhteellista nopeutu-
mista. Vuosien 1971 ja 1972 ylikorkeista kulutuslukuista joh-
tuen mainittu joustokerroin on kuitenkin jonkin verran todellista suurempi. Liitteessä 3 on esitetty arvioidut jousto-
kertoimet tuoteryhmittäin.

2.2 Kodinsisustustekstiilit

Kodinsisustustekstiilien kulutuksen kasvu on ollut koko tar-
kastelukauden ajan varsin nopeata ja suhteellisen tasaista.
Kehitys on näin ollen poikennut varsin selvästi vaatetusta-

1) Jousto osoittaa vaatetuksen kulutuksen suhteellista lisä-
ystä yksityisten kulutusmenojen suhteelliseen lisäykseen
nähdessä.

Kuvio 1. Koko vaatetuksen ja kodinsisustustekstiilien kulutuksen volyyymi vuosina 1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

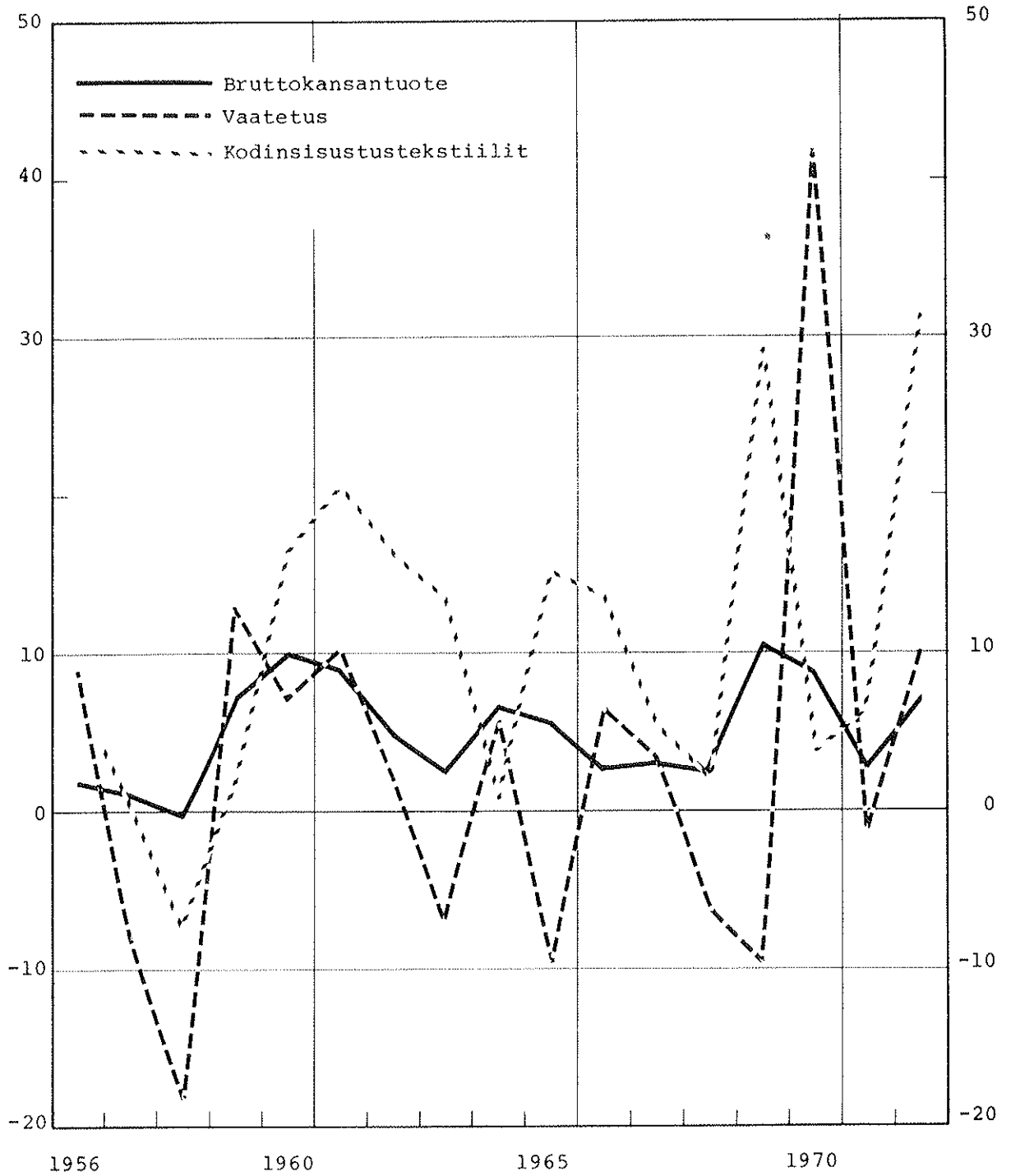

varoiden kysynnän kehitykselle tyypillisestä hitaudesta ja vaihtelujen jyrkkyydestä. Keskimääräiset kasvuprosentit olivat seuraavat:

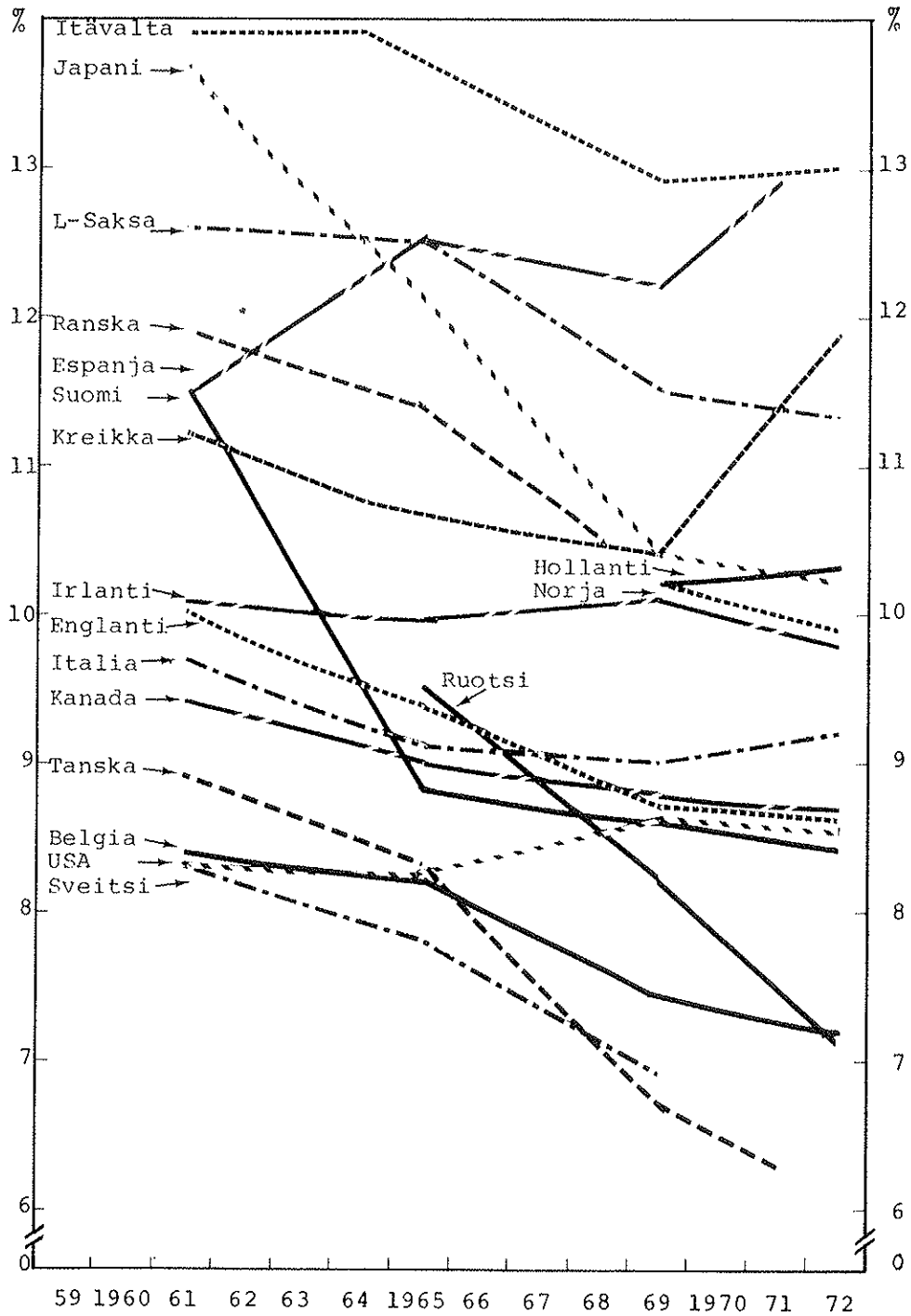
	1954-72	1963-72
Kodinsisustustekstiilit yhteensä	8.8	9.1
- matot	5.8	9.4
- muut kodinsisustustekstiilit	10.0	8.9

Kodinsisustustekstiilien joustoksi yksityisten kulutusmenojen suhteen saatiin 2.1 kummaltakin ajanjaksolta. Ryhmän kulutuksen kasvu on näin ollen ollut runsaat kaksi kertaa nopeampaa kuin koko yksityisen kulutuksen. Liitteessä 3 on esitetty joustot yksityiskohtaisemmin.

Kuvio 2, Bruttokansantuotteen, vaatetuksen ja kodinsisustustekstiilien volyymin prosentuaaliset muutokset vuosina 1956-1972

Kuvio 3. Vaatetus- ja jalkineiden osuus yksityisistä kulutusmenoista eri maissa v.1961-1972, %

3. VAATETUS- JA JALKINEMENOT ERI MAISSA

Kuviossa 3 esitetään vaatetus- ja jalkinemenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista eräissä OECD-maissa vuosina 1961-1972. Kuvioon on otettu havainnot neljältä vuodelta. Eräistä maista ei ollut saatavissa kaikilta vuosilta tietoja luokiteluperustana käytetyn uuden kansainvälisen tilinpitojärjestelmän mukaisesti. Kuten kuvioista havaitaan, on vaatetus- ja jalkinemenojen osuus useimmissa maissa jatkuvasti supistunut. Erityisen voimakasta tämä on ollut Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa sekä Japanissa. Suomessa kulutusmeno-osuuden supistuminen on kuitenkin selvästi hidastunut vuoden 1965 jälkeen. Eräänä syynä tähän saattaa olla se, että kulutuksen suuri rakenteellinen muutosvaihe on pääosin jo ohitettu.

Kuviossa 4 esitetään vaatetusmenot henkeä kohti eri tulotasoilla olevissa maissa. Vaatetus- ja jalkinemenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista on korkeamman tulotason maissa yleensä pienempi kuin matalan tulotason maissa. Esimerkiksi vuonna 1969 oli vaatetusmenojen suhteellinen lisäys korkeamman tulotason maissa keskimäärin kaksi kolmasosaa vastaavasta lisäyksestä alhaisen tulotason maissa.

Kuudesta EEC-maasta tehdyssä kysyntäarviossa¹⁾ ennustetaan näiden maiden teva-kulutuksen tulojouston olevan lähivuosina noin 0.6, mikä vastaa osapuilleen USA:ssa 1950-luvun puolivälistä lähtien vallinnutta joustokerrointa.

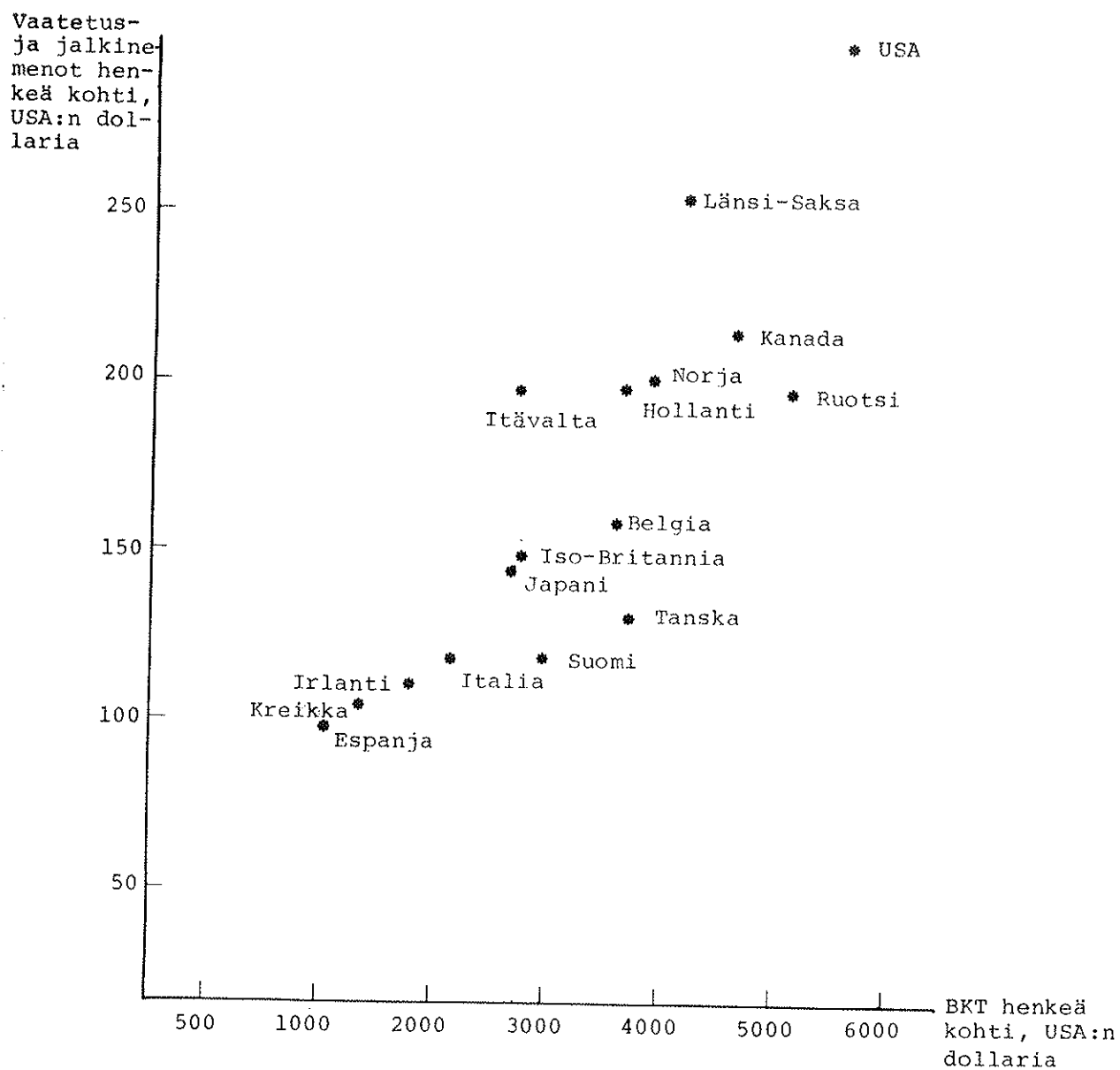
1) The Clothing Industry in the Common Market, Analysis and Trends, Capelin Associates Ltd, julk. National Economic Development Office, London 1971

Äskettäin julkaistuissa laajoissa Iso-Britannian tekstiili- ja vaatetusteollisuutta käsittelevissä raporteissa¹⁾ ennustetaan vaatetuskulutuksen kasvavan Englannissa vuosina 1971-1977 jonkin verran hitaammin kuin kokonaiskulutusmenot. Sen sijaan kotitaloustekstiilien kulutuksen kasvuvauhdin odotetaan jatkuvan keskimääräistä nopeampana. Mainittu teos antaa hyvän kuvan teva-teollisuuden ongelmista Iso-Britanniassa ja se on osin sovellettavissa myös Suomen oloihin.

1) Industrial Review to 1977, osat Clothing ja Textiles, julk. National Economic Development Office, London 1974.

Kuvio 4.

Vaatetus- ja jalkine-
menot henkeä kohti eri
tulotasoilla olevissa maissa v. 1972

4. TEVA-TAVAROIDEN KULUTUS KOTITALOUSTIEDUSTELUN MUKAAN 1971

Muutamien vuosien väliajoin on maassamme suoritettu kotitaloustiedusteluja, joiden yhteydessä on otantamenetelmää käyttäen tiedusteltu kotitalouksilta niiden menoja erilaisiin kulutushyödykkeisiin ja näin ollen myös eri teva-tuotteisiin. Kaksi viimeisintä tutkimusta vuosilta 1971 ja 1966 ovat likipitään vertailukelpoisia¹⁾. Liitteestä 4 käy ilmi teva-tuotteiden kulutus tuoteryhmittäin vuonna 1971 kotitaloustiedustelun mukaan, sekä kokonaisuudessaan että kotitaloutta kohti laskettuna.

Seuraavassa tarkastellaan ensin näiden ja aikasarjatietojen²⁾ välisiä eroja sekä niiden syitä. Sen jälkeen tarkastellaan kotitalouksien teva-menoja ja niiden vaihteluja tuloluokittain, väestöryhmittäin, alueittain ja ruokakunnan tyyppin mukaan lopuksi esitellään kotitaloustiedustelun tietojen pohjalta lasketut tulojoustot sekä teva-ryhmille että koko kulutuksen pääryhmille.

4.1. Aikasarja- ja poikkileikkaustietojen eroista

Verrattaessa aikasarja-aineiston vuoden 1971 kulutuslukuja kotitaloustiedustelun vastaaviin lukuihin voidaan havaita niiden poikkeavan jonkin verran toisistaan lähes kauttaaltaan. Koko vaatetuksen osalta nämä kahta tietä saadut

1) Kotitaloustiedustelu 1966 osat I-II, Tilastokeskus, Tilastollisia tiedonantoja n:o 51, Helsinki 1972.

Vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta on toistaiseksi julkaistu ennakkotietoja. Täydelliset ja tarkistettut tiedot Tilastokeskus julkaissee vuoden 1975 loppuun mennessä.

2) Perättäisten vuosien havainnot muodostavat aikasarjan, ks. liite 1 ja 2.

kulutusarviot ovat varsin yhtäpitäviä, mutta tuoteryhmittäin poikkeamat ovat eräiltä osin hyvinkin suuria. Kodinsisustus-tekstiilien osalta aikasarja-arviot ovat neljänneksen verran kotitaloustiedustelun lukuja suuremmat. Liitteessä 5 on esitetty vertailun vuoksi aikasarja-aineiston ja kotitaloustiedustelun kulutusluvut vuonna 1971 ja niiden välinen prosentuaalinen ero. Liitteessä esitetään myös vuoden 1966 vastaava prosentuaalinen ero.

Käsitteellisten erojen mm. eri tavalla määritellyjen tuoteryhmien ohella kulutusarvioiden ero selittyy toisaalta aikasarjatietojen ja toisaalta kotitaloustiedustelun tietojen virheellisyydestä. Aikasarjatiedot on jouduttu nimittäin arvioimaan tarjontatiedoista käsin likipitäen seuraavasti:

$$\begin{aligned} \text{kulutus} &= \text{tuotanto} + \text{tuonti} - \text{vient} + \text{välilliset verot} \\ &+ \text{välityspalkkiot} \end{aligned}$$

Mm. varastojen muutoksista saatavien tietojen puuttuessa saadut arviot kuvaavat kulutuksen asemasta lähinnä tarjontaa ja saattavat eri vuosina poiketa vaihtelevassa määrin todellisesta kulutuksesta. Kotitaloustiedustelun luvut saattavat poiketa todellisista toisaalta otantavirheistä ja toisaalta kotitalouksilta saaduista virheellisistä tiedoista johtuen.

4.2 Teva-kulutus erityyppisissä kotitalouksissa

Seuraavassa tarkastellaan teva-kulutusta erityyppisissä kotitalouksissa. Tällöin esitetään sekä vaatetuksen että kodinsisustustekstiilien osalta kulutus kotitaloutta kohti, henkeä kohti ja sen osuus kaikista kulutusmenoista. Todettakoon tässä yhteydessä, että vaatetusmenojen osalta kulutus henkeä kohti laskettuna on parempi mittari kuin kulutus kotitaloutta kohti. Henkeä kohti lasketut luvut eivät kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan vaatetuksen ominaiskulutuksen suuruutta, koska lasten saadessa, vaikka ne ovat vähäisempiä kuluttajia, yhtä suuren painon kuin aikuisetkin, kulutus lapsirikkaissa kotitalousryhmissä jää yleensä henkeä kohti laskettuna muita pienemmäksi. Kuvaavin mittari vaatetuksen osalta olisi ollut kulutusyksikköä kohti lasketut luvut, jolloin aikuinen muodostaisi yhden kulutusyksikön ja eri ikäiset lapset 0-1 kulutusyksikköä, mutta sen arvioimiseen ei ollut riittävästi tietoja käytettävissä.

Kodinsisustustekstiilien osalta ovat sekä kotitaloutta että henkeä kohti lasketut luvut olennaisia. Jotkut kodinsisustustekstiilit kuten pöytäliinat, eteisen, olohuoneen ja keittiön matot ja verhot sekä ryijyt ovat yleensä ruokakunnan henkilöiden lukumäärästä riippumattomia, kun taas jotkut toiset tekstiilit kuten vuode- ja liinavaatteet ovat selvästi henkilöiden määrästä riippuvia.

4.2.1. Kulutus tuloluokittain

Teva-tuotteiden kulutus vaihtelee selvästi kotitalouksittain melko suoraviivaisesti niiden käytettävissä olevien tulojen mukaan. Mitä suuremmat ovat kotitalouden tulot, sitä suuremmat ovat niiden teva-tuotteiden ostot.

Vaatetukseen kotitaloudet käyttivät vuonna 1971 rahaa eri tuloryhmissä seuraavasti:

Kotitalouden käytettävissä oleva vuositulo mk/henkilö	Mk/kotitalous	Mk/henkilö	Osuus koko kulutuksesta %
- 3569	938	214	7.0
3570 - 4775	966	296	6.6
4776 - 6195	1040	356	6.6
6196 - 8573	1228	475	6.9
8574 -	1280	654	6.7
Kaikki kotitaloudet	1084	365	6.8

Asetelmasta näkyy, että varsinkin henkeä kohti laskettuna vaatetusmenot kasvavat lähes samassa suhteessa kuin tulot. Kun alimmassa tuloluokassa kulutus on vähän yli 200 mk/henkilö, on se ylimmässä tuloluokassa jo yli 3-kertainen eli 654 mk. Vaatetusmenojen osuus koko kulutuksesta on lähes samansuuruinen kaikissa tuloryhmissä, toisin sanoen se ei vaihtelee mitenkään systemaattisesti tulojen suuruuden mukaan. Vielä vuonna 1966 vaatetusmenojen osuus koko kulutuksesta suureni alimmista tuloryhmistä ylempiin siirryttäessä. Sen jälkeen on ylempien tuloluokkien vaatetuskulutusosuus supistunut selvästi nopeammin kuin alimpien tuloluokkien.

Kodinsisustustekstiilejä kotitaloudet kuluttivat vuonna 1971 eri tuloryhmissä seuraavasti:

Kotitalouden käytettävissä oleva vuositulo mk/henkilö	Mk/kotitalous	Mk/henkilö	Osuus koko kulutuksesta %
- 3569	110	28	0.8
3570 - 4775	116	35	0.8
4776 - 6195	128	44	0.8
6196 - 8573	161	62	0.9
8574 -	198	104	1.0
Kaikki kotitaloudet	140	47	0.9

Kodinsisustustekstiilien kulutus kasvaa varsin voimakkaasti siirryttäessä alemmista tuloryhmistä ylempiin. Myös niiden suhteellinen kulutus eli niiden osuus koko kulutuksesta on ylemmissä tuloluokissa suurempi kuin alemmissä, joskaan ero ei ole kovin suuri. Tämä osoittaa kuitenkin sitä, että ylellisyystuotteilla on kodinsisustustekstiilien ryhmässä suurempi osuus kuin vastaavasti vaatetuksen ryhmässä.

4.2.2. Kulutus väestöryhmittäin

Vaatetusmenot olivat vuonna 1971 eri sosio-ekonomisissa pääryhmissä seuraavat, kun ryhmittely on suoritettu kotitalouden päämiehen sosio-ekonomisen aseman mukaan:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Maatalousyrittäjät	1021	247	6.2
2 - 4.99 ha	649	194	5.6
5 - 9.99 ha	992	242	6.5
10 -19.99 ha	1079	244	6.1
20 -	1475	324	6.6
Muut maatalousyrittäjät	410	124	2.8
Muut yrittäjät	1724	467	7.4
Johtajat ja toimihenkilöt	1478	504	7.0
Joht. ja ylemmät toimih.	1953	590	6.9
Muut toimihenkilöt	1270	459	7.0
Työntekijät	1130	352	7.0
Maa- ja metsätalous- työntekijät	815	228	5.6
Teoll. ja rak.työntek.	1152	356	7.0
Palveluelink. työntek.	1122	363	7.2
Ammatissa toimimattomat	560	287	5.9
Työ- ja virkaeläkeläiset	658	332	5.1
Kansaneläk. tai avustusta saavat	435	223	5.6
Pääomatuloilla ym. elävät	982	537	8.3
Kaikki kotitaloudet	1084	365	6.8

Asetelmasta näkyy, että eniten pukeutumiseen käyttivät rahaa ne kotitaloudet, joiden päämies oli johtaja, toimihenkilö, muu yrittäjä kuin maatalousyrittäjä tai yli 20 peltohehtaarin maanviljelijä. Pienimmät vaatetusmenot olivat eläkeläisillä, pienviljelijöillä, muilla maatalousyrittäjillä kuin varsinaisilla maanviljelijöillä sekä maa- ja metsätyöntekijöillä.

Koska kotitalouksien koko vaihteli melkoisesti väestöryhmästä toiseen, antoivat henkilöä kohti lasketut kulutusluvut vähän toisenlaisen ja ehkä paremman kuvan eri väestöryhmien vaatetuskulutuksen suuruudesta. Henkeä kohti lasketut vaatetusmenot

olivat suurimmat edelleenkin johtajilla ja toimihenkilöillä sekä muilla yrittäjillä kuin maatalousyrittäjillä. Erityisen suuret ne olivat myös pääomatuloilla pääasiallisesti elävillä. Pienimmät ne olivat edelleen samoilla ryhmillä kuin kotitaloutta kohti lasketut luvut.

Vaatetusmenojen osuus koko kulutuksesta vaihtelee enemmän väestöryhmittäin kuin tuloluokittain. Suurin se oli pääomatuloilla elävillä, muilla yrittäjillä kuin maatalousyrittäjillä ja palveluelinkeinojen työntekijöillä ja pienin eläkeläisillä, maa- ja metsätaloustyöntekijöillä sekä pien- ja maanviljelijöillä.

Mitään kovin merkittäviä muutoksia ei ole havaittavissa väestöryhmittäisessä kulutuksen ominaispiirteissä vuoden 1966 jälkeen. Selvin muutos on tapahtunut ryhmässä muut yrittäjät, jossa vaatetuskulutus ja sen osuus koko kulutuksesta on nousut suhteellisesti muihin ryhmiin nähden.

Tuloerojen ohella väestöryhmittäiset kulutuserot johtunevat edelleenkin elin- ja työympäristön, sosiaalisen aseman ja elämänmuodon erilaisuudesta. Tätä havainnollistaa seuraava asetelma. Siinä esitetään vaatetuskulutus sellaisissa sosioekonomisissa pääryhmissä, joissa kotitalouteen kuuluu 2 - 3 henkilöä ja joissa kotitalouden käytettävissä oleva tulo on likipitäen sama eli 10 000 - 17 999 mk vuotta kohti:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Maatalousyrittäjät	672	266	5.3
Muut yrittäjät	1402	554	8.3
Palkansaajat	918	369	6.5
Ammatissa toimimattomat	673	289	5.6
Edelliset yhteensä	857	348	6.3

Edellisestä asetelmasta saatu kuva muuttuu kuitenkin melkoisesti, jos tarkastellaan vaatetuskulutuksen suuruutta samantuloisissa (10 000 - 17 999 mk/kotitalous), 4 - 5 hengen kotitalouksissa. Näissä kulutus oli vuonna 1971 seuraava:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Maatalousyrittäjät	1151	259	7.1
Muut yrittäjät	1577	377	6.1
Palkansaajat	1124	262	6.9
Ammatissa toimimattomat	804	187	6.1
Edelliset yhteensä	1128	261	6.8

Kodinsisustustekstiilien kulutus vaihteli niinikään väestöryhmittäin. Kulutuserot poikkeavat kuitenkin vaatetuskulutukselle ominaisista piirteistä. Tämä onkin luonnollista, koska pukeutuminen on näkyvää ja ihmisen sosiaaliseen toimintaan kiinteästi liittyvää, kun taas kodinsisustaminen on vähemmän näkyvää ja enemmän yksilöllisistä makutottumuksista, mieltymyksistä ja harrastuksista riippuvaa. Kodinsisustustekstiilien kulutus oli vuonna 1971 eri väestöryhmissä seuraava:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Maatalousyrittäjät	139	34	0.8
2 - 4.99 ha	96	29	0.8
5 - 9.99 ha	145	35	1.0
10 - 19.99 ha	117	26	0.7
20 - ha	221	49	1.0
Muut maatal.yrittäjät	120	36	0.8
Muut yrittäjät	148	40	0.6
Johtajat ja toimihenkilöt	188	64	0.9
Joht. ja ylemmät toimih.	262	79	0.9
Muut toimihenkilöt	156	56	0.9
Työntekijät	136	42	0.8
Maa- metsätyöntek.	211	59	1.5
Teoll.- ja rak.työntek.	137	42	0.8
Palveluelink.työntek.	123	40	0.8
Ammatissa toimimattomat	98	50	1.0
Työ- ja virkaeläkeläiset	149	75	1.2
Kansaneläk. tai avustusta saavat	71	36	0.9
Pääomatuloilla ym. elävät	117	64	1.0
Kaikki kotitaloudet	140	47	0.9

Eniten kodinsisustustekstiileihin käyttivät sekä markkamääräisesti että suhteellisesti tarkasteltuna johtajat ja toimihenkilöt, maa- ja metsätyöntekijät sekä varsinkin työ- ja virkaeläkkeellä elävät. Suhteellisesti pienintä kulutusta oli ryhmässä muut yrittäjät, jotka puolestaan olivat suurimpia vaatteiden kuluttajia.

4.2.3. Kulutus asuinalueen mukaan

Vaatetusmenot vaihtelevat yhä edelleenkin melkoisesti kaupunki- ja maaseutuväestön välillä. Maan eri alueilla käyttivät kotitaloudet vuonna 1971 pukeutumiseensa rahaa seuraavasti:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Etelä-Suomi	1107	400	6.7
Helsinki	1205	513	6.7
Muut kaupungit ja kaupp.	1198	434	7.1
Maalaiskunnat	927	304	6.1
Väli-Suomi ¹⁾	981	304	6.7
Kaupungit ja kaupp.	1099	374	7.2
Maalaiskunnat	904	263	6.4
Pohjois-Suomi	1197	341	7.1
Kaupungit ja kaupp.	1178	401	6.9
Maalaiskunnat	1210	310	7.3
Koko maa	1084	365	6.8
Kaupungit ja kaupp.	1180	437	7.0
Maalaiskunnat	960	290	6.4

Asetelmasta näkyy, että kaupunki- ja kauppalakotitaloudet käyttivät vaatetukseen enemmän rahaa kuin maalaiskunnissa asuvat kaikilla suuralueilla lukuunottamatta Pohjois-Suomea, jonka maalaiskotitaloudet kuluttivat vaatetukseen kaikkein eniten sekä markkamääräisesti että suhteellisesti. Henkeä kohti laskettuna alueen kulutus ei kuitenkaan yltänyt kaupunkikotitalouksien tasolle, vaan henkeä kohti laskettuna kaupunkilaisten kulutus oli kautta maan selvästi suurempi kuin maalaisten. Kaupunkilaisväestö käytti myös koko kulutuksesta suuremman osan vaatetukseen kuin maalaisväestö omastaan lukuunottamatta Pohjois-Suomen maalaisväestöä.

1) Väli-Suomi: Mikkelin, Pohjois-Karjalan, Kuopion, Keski-Suomen ja Vaasan läänit

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Etelä-Suomi	147	53	0.9
Helsinki	141	60	0.8
Kaupungit ja kaupp.	144	52	0.9
Maalaiskunnat	156	51	1.0
Väli-Suomi	119	37	0.8
Kaupungit ja kaupp.	112	38	0.7
Maalaiskunnat	123	36	0.9
Pohjois-Suomi	146	42	0.9
Kaupungit ja kaupp.	144	49	0.8
Maalaiskunnat	147	38	0.9
Koko maa	140	47	0.9
Kaupungit ja kaupp.	138	51	0.8
Maalaiskunnat	142	43	0.9

Maaseutukotitaloudet kuluttivat kaikilla alueilla enemmän kodinsisustustekstiileihin kuin kaupunkilaiset. Koska maaseudulla kotitalouksien keskikoko on vielä selvästi suurempi kuin kaupungeissa, muodostuu henkeä kohti laskettu kulutus kaupungeissa kuitenkin melkoisesti suuremmaksi kuin maaseudulla. Asetelma osoittaa myös, että maaseudulla käytetään suhteellisesti suurempi osa koko kulutusmenoista kodinsisustustekstiileihin kuin kaupungeissa.

4.2.4. Kulutus kotitalouden koon, iän ja sukupuolen mukaan

Vuoden 1971 kotitaloustiedusteluista ei ollut saatavissa teva-menoja kotitalouksien iän tai elinvaiheen mukaan jaoteltuna. Vuotta 1966 koskevat tiedot on esitetty aikaisemman tutkimuksen (ETLA B 3) yhteydessä ja tällöin havaittujen kulutuspiirteiden voidaan olettaa vallitsevan likipitään sellaisenaan edelleenkin.

Vaatetusmenot olivat vuonna 1971 eri ruokakuntatyypeissä, ts. eri koko-, ikä- ja sukupuoliryhmissä seuraavat:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Mies alle 45 vuotta	657	657	6.2
Nainen alle 45 vuotta	1062	1062	12.5
2 aikuista	793	397	5.9
2 aikuista + 1 lapsi	1250	416	6.9
2 aikuista + 2 lasta	1405	351	6.7
2 aikuista + 3 lasta	1562	312	7.2
2 aikuista + 4 tai useampia lapsia	1290	194	6.4
Mies yli 45 vuotta	295	295	4.0
Nainen yli 45 vuotta	464	464	6.9
Kaikki kotitaloudet	1084	365	6.8

Asetelma osoittaa, että yksinäiset alle 45-vuotiaat naiset käyttivät pukeutumiseensa huomattavasti enemmän rahaa kuin muut. Lapsiperheet tosin käyttivät kokonaisuutena jonkin verran enemmän suuremmasta ruokakuntakoosta johtuen, mutta henkeä kohti laskettuna niiden kulutus edusti vain keskimääräistä tasoa. Yksinäisten yli 45-vuotiaidenkin naisten kulutus ylitti keskimääräisen tason ja varsinkin vastaavien miesten kulutuksen, joka oli verrattain vähäistä. Yksinäisten alle 45-vuotiaiden miesten vaatetusmenot olivat selvästi keskitasoa suuremmat, mutta nekin vastasivat vain vajaata 2/3 yksinäisten alle 45-vuotiaiden naisten kulutuksesta.

Yksinäisten alle 45-vuotiaiden naisten vaatehankintojen suuruutta kuvastaa sekin, että he käyttivät kaikista kulutusmenoistaan noin 12 1/2 % vaatteisiin, kun muissa ryhmissä vastaava osuus vaihteli 4.0 - 7.2 %:iin ja oli keskimäärin 6.8 %.

Kodinsisustustekstiilien kulutus oli vuonna 1971 eri ruokakuntatyypeissä seuraava:

	Mk/koti- talous	Mk/hen- kilö	Osuus koko kulutuksesta %
Mies alle 45 vuotta	20	20	0.2
Nainen alle 45 vuotta	130	130	1.5
2 aikuista	149	75	1.1
2 aikuista + 1 lapsi	151	50	0.8
2 aikuista + 2 lasta	160	40	0.8
2 aikuista + 3 lasta	146	29	0.7
2 aikuista + 4 tai useampia lapsia	146	29	0.7
Mies yli 45 vuotta	43	43	0.6
Nainen yli 45 vuotta	66	66	1.0
Kaikki kotitaloudet	140	47	0.9

Kulutuksen ominaispiirteet ovat tarkasteltavissa ruokakuntaryhmissä paljolti samanlaiset kuin vaateuskulutuksen osalta. Yksinäiset alle 45-vuotiaat naiset ostivat myös huomattavasti kodinsisustustekstiilejä sekä markkamääräisesti että suhteellisesti tarkasteltuna. Sen sijaan yksinäisten alle 45-vuotiaiden miesten kulutus oli kaikkein vähäisintä, mikä onkin luonnollista, kun ajattelee miesten ja varsinkin naimattomien miesten kodinhoitoharrastusten passiivisuutta yleensä.

4.3. Vuoden 1971 kotitaloustiedustelun aineistosta arvioidut teva-tavaroiden kulutusmenojoustopot

Vuoden 1971 kotitaloustiedustelun aineistosta arvioidut teva-tavaroiden kulutusmenojoustopot on esitetty pääryhmittäin taulukossa 1. Koska alimman tuloluokan tiedot ovat monestakin syystä epäluotettavampia kuin muiden yhdeksän tuloluokan tiedot, arvioitiin tärkeimpien teva-tuoteryhmien joustopot myös siten, että alin tuloluokka jätettiin pois.

Yleisenä havaintona voidaan todeta vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta arvioitujen kulutusmenojoustopojen olevan kautta linjan pienempiä kuin vastaavat, vuoden 1966 tiedustelusta arvioidut joustopot. Koko vaatetuksen joustopot on pienentynyt vuoden 1966:n 1.2:sta 1.0:aan vuonna 1971.

Naisten ja miesten pukineiden joustopot ovat selvästi pienentyneet enemmän kuin ulkoilupukineiden ja alusvaatteiden. Joustopojen pienentyminen etenkin ulospäin näkyvän vaatetuksen osalta viittaa siihen, että erot vaatetuskulutuksessa eri tulotasoilla olevien väestöryhmien välillä ovat supistumaan päin.

Sekä vuoden 1971 että vuoden 1966 kotitaloustiedusteluista arvioitujen kulutusmenojoustopojen selitysasteet (R^2)¹⁾ ovat varsin hyviä ja merkittävästi korkeampia kuin aikasarjamenojoustopojen selitysasteet. Tämä merkitsee sitä, että erot teva-kulutuksessa eri tulotasoilla olevien väestöryhmien välillä voidaan selittää melkein yksinomaan tuloeroilla.

1) Selitysaste osoittaa, kuinka monta prosenttia ko. tuoteryhmän kulutuksen vaihteluista kyetään selittämään kulutusmenojen vaihteluilla.

Taulukko 1. Vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta lasketut tuloluokittaiset kulutusmenojoustit

Tuoteryhmä	jousto (a)	R ²	jousto (b)	R ²
I Vaatetus	.98	.98	.99	.98
1. Päällysvaatteet	1.03	.98	1.06	.98
a. Miesten pukineet	.97	.98	.97	.96
b. Naisten pukineet	1.20	.92	1.32	.92
c. Ulkoilu yms. pukineet	1.00	.94	1.06	.94
d. Käsineet, huivit ja päähineet	.87	.71	.65	.66
2. Alusvaatteet	.88	.90	.87	.87
3. Muu vaatetus ja vaat.tav.	.82	.90	.75	.88
II Kodinsisustustekstiilit	1.26	.92	1.22	.90
1. Matot	1.76	.94	1.67	.92
2. Muut kodinsisustus- tekstiilit	1.09	.87	1.05	.81

Jousto (a) on laskettu siten, että kaikki tuloluokat ovat mukana. Jousto (b) laskettaessa jätettiin alin tuloluokka.

Teva-tuotteet ovat kulutusmenojen pääryhmistä ainoa, jolla aikasarjajoustot ovat selvästi vastaavaa kotitaloustiedustelusta arvioitua joustoa pienempiä. Eri ajanjaksoilta arvioidut aikasarjajoustot ovat olleet selvästi alle yhden, kun taas vuosien 1966 ja 1971 kotitaloustiedusteluista arvioidut joustot ovat olleet vastaavasti 1.2 ja 1.0. Tämä on tulkittavissa seuraavasti. Erot teva-kulutuksessa korkeampien ja matalampien tuloluokkien välillä ovat pysyneet suhteellisen suurina samalla kun ihmiset ajan mittaan uusien kulutushyödykkeiden markkinoille tulon houkuttelemina käyttävät jatkuvasti pienenevän osan kulutuksestaan vaatteisiin. Vastaava ilmiö on havaittavissa useimmissa muissakin Länsi-Euroopan maissa. Kuitenkin tämä aleneva trendi on Suomessa selvästi tasaantunut, vertaa kpl. 3.

4.4. Yksityisten kulutusmenojen pääryhmien kulutusmenojoustop

Taulukossa 2 esitetään kotitalouksien kokonaiskulutusmenojen 11 pääryhmälle vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta arvioidut kulutusmenojoustop. Tällainen laajempi teva-menojen ulkopuolelle menevä tarkastelu on edellytys yleiskuvan saamiseksi teva-tavaroiden asemesta koko yksityisen kulutuksen kentässä. Teva-kysyntä riippuu nimittäin yksityisten kulutusmenojen lisäksi myös siitä, miten hyvin teva-tavarat kilpailevat muiden kulutushyödykeryhmien kanssa.

Merkittävimmit muutokset vuodesta 1966 kulutusmenojoustop pääryhmätasoisessa tarkastelussa olivat liikenteen ja ravinnon joustop pienentyminen sekä asunomenojen¹⁾ joustop kasvu. Muiden pääryhmien kulutusmenojoustop olivat pysyneet jokseenkin samoina kuin vuoden 1966 kotitaloustiedustelussa.

Kysynnän kasvun painopiste on - toisaalta rahankireydestä, toisaalta inflaatiosta johtuen - siirtynyt puolikestäviin ja pieniin kestokulutustavaroihin, joihin myös teva-tavarat suureksi osaksi luetaan. Isojen kestokulutustavaroiden hankintojen lykkääntyminen aiheuttaa lähivuosina jonkinmoista painetta patoutuneen kysynnän pyrkiessä purkautumaan. Julkisen valta ei kuitenkaan maksutasesyistä voine päästää tätä kysyntää täysimääräisenä lävitse. Tämä on omiaan turvaamaan teva-tavaroiden kulutuksen verrattain suotuisan kehityksen 1970-luvun loppuun asti.

1) Asunomenot käsitellään kotitaloustiedustelussa investointien luontoisina ja jaksotuksesta johtuen kunkin vuoden asumiskulut eivät välttämättä täsmää kotitalouksien todellisten asumismenojen kanssa.

Taulukko 2. Vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta lasketut tuloluokittaiset kulutusmeno-
joustot

Hyödykeryhmä	Jousto	Hajonta	R ²
Elintarvikkeet	.45	.06	.85
Juomat	1.20	.09	.94
Tupakka	.70	.07	.92
Vaatetus ja jalkineet	.92	.04	.98
Asunto	1.36	.03	.99
Lämpö, valo ja voima	.32	.04	.86
Kotitalouskalusto, -tarv. ja -palvelukset	1.28	.05	.98
Sairauden ja terv. hoito	.93	.09	.92
Liikenne	1.21	.06	.98
Virkistys, opiskelu ja kulttuuri- palvelukset	1.14	.05	.98
Muut tavarat ja palvelukset	1.48	.13	.94

Asumis- ja isojen kestokulutustavaramenojen osuus vaihtelee kotitalouksittain varsin runsaasti viimeisimmän ison hankinnan ajankohdasta riippuen. Ne kotitaloudet, jotka ovat ver-raten vastikään hankkineet esimerkiksi asunnon tai auton, joutuvat useissa tapauksissa tinkimään mm. vaatetusmenoista. Tämäntyyppisten ehdollisten teva-menojen tarkastelu olisi ollut varsin mielenkiintoista, mutta käytettävissä ollut ko-titaloustiedustelun aineisto ei antanut siihen mahdollisuut-ta.

Ns. Frischin menetelmällä¹⁾ arvioitujen hinta- ja ristijous-tojen perusteella on pääteltävissä, että teva-kulutusmeno-jen kasvuun hidastavasti vaikuttaa eniten elintarvikkeiden, asuntojen ja liikennemenojen hintojen nousu. Tämä onkin luonnollista huomioon ottaen näiden ryhmien välttämättömyys-kulutusluonteen sekä niiden suuren osuuden kuluttajan bud-jetissa.

1) Menetelmästä katso esim. Hämäläinen Heikki: Yksityisten kulutusmenojen rakenne ja kehitys Suomessa vuosina 1965-1975, ETLA B 5, Helsinki 1973 ss. 144-150.

5. TEVA-TAVAROIDEN KYSYNTÄÄN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT JA NIIDEN TULEVA KEHITYS

Tärkein teva-kysyntään vaikuttava tekijä on kotitalouksien käytettävissä olevat tulot. Muita tärkeimpiä tekijöitä ovat väestön lukumäärä, sen rakenne sekä teva-tavaroiden hintataso muihin kulutushyödykkeisiin nähden. Teva-kysyntä ja etenkin sen jakautuminen tuoteryhmiin riippuu edellä mainittujen määrällisesti mitattavissa olevien tekijöiden lisäksi myös useista laadullisista tekijöistä kuten muodin muutoksista, yhteiskunnassa vallitsevista arvostuksista ja erilaisten tarpeiden voimakkuudesta ja niiden tyydytysasteesta.

Ennustettaessa teva-tavaroiden tulevaa kehitystä on ensin arvioitava niiden kysyntään vaikuttavien tekijöiden, ennen kaikkea kotitalouksien tulojen reaalin kehitys. Koska tulokehityksen arvioiminen on vaikeaa, on erityistä syytä kiinnittää huomiota väestökehitykseen, joka on suhteellisen luotettavasti nähtävissä. Lähtien tämän jälkeen tietyistä tevakysynnän ja mainittujen selittävien tekijöiden välisistä riippuvuussuhteista, kuten ennusteajanjaksona vallitsevista menojoustoista, saadaan arviot kysynnän tulevalle kehitykselle. Laadullisten tekijöiden vaikutukset on otettu huomioon harkinnanvaraisesti ennusteajanjakson joustokerrointa valittaessa.

5.1 Kotitalouksien tulojen kehitys

Taloudellista kehitystä koskevat näkymät ovat tällä hetkellä varsin sekavat ja epävarmat mm. energiakriisin seurausvaiku-

tusten johdosta. Tuotannon kasvun hidastuminen, jopa sen pysähtyminen tai supistuminen, lisääntyvä työttömyys ja maksutasealijäämä ovat tunnusomaisia useimpien markkinatalousmaiden tämän hetkiselletaloudelliselle kehitykselle. Mikäli nykyinen kansainvälinen lamakausi laajenee ja muodostuu pidempiaikaiseksi, on selvää, ettei kansantaloutemmeakaan voi siltä välttyä.

Tuotannon kasvuvauhti jatkui Suomessa vuonna 1974 kuitenkin suhteellisen korkeana, joskin hidastumista on kaiken aikaa tapahtumassa. Taloudellisen alamäen otaksutaan meillä jatkuvan ainakin tämän vuoden ajan. Uuden noususuhdanteen oletetaan melko yleisesti alkavan ensi vuoden puolella, joskin sen voimakkuudesta ollaan eri mieltä. Joka tapauksessa meillä on pitkän tähtäimen kasvuarvioita pienennetty siitä, mihin uskottiin vielä 1 1/2 vuotta sitten.

Vuoden 1975 budjetin liitteenä olevassa valtiovarainministeriön tavoitteellisessa kehitysarviossa lähdetään tosin vielä keskimäärin 4.5 %:n suuruisesta bruttokansantuotteen vuotuisesta kasvusta vuosina 1975-79. Vaihtotaseen tasapainottamistavoitteen vuoksi yksityisen kulutuksen kasvuvauhdin arvioidaan kuitenkin hidastuvan enemmän eli keskimäärin noin 3.5 %:iin vuotta kohti. Tämä olisi selvästi vähemmän kuin esimerkiksi viimeisen kymmenen vuoden keskimääräinen kasvu 4.7 %, mutta se ei suinkaan vielä merkitsisi varsinaista lamaa. Kotitalouksien reaalityulojen arvioidaan kasvavan lähes yhtä nopeasti kuin yksityisen kulutuksen määrän.

5.2 Väestönkehitys

Kulutuksen rakenteeseen ja kehitykseen vaikuttavista tekijöistä tarkastellaan lyhyesti tässä selvityksessä käytettyä Tilastokeskuksen väestöennustetta¹⁾. Hyödykeryhmittäisiä kulutuksen määrän ennusteita laadittaessa on käytetty hyväksi ns. omavaraisuuslaskelmaa, joka sisältää ainoastaan syntyvyyden ja kuolevuuden vaikutukset väestönkehitykseen. Väestöennusteen tärkeimpiä oletuksia ovat seuraavat:

- syntyneiden määrät eivät vuosittain laskisi vielä 1970-luvulla kovinkaan paljon
- ratkaisevasti ikärakenne muuttuu vasta vuoden 1980 jälkeen, jolloin syntyneiden määrät myös ennusteen mukaan alkavat laskea
- kuolleisuuden aleneminen nuorissa ikäryhmissä (0-30 v.) jatkuu (hitaasti), mistä ensisijaisesti johtuu myös eliniän kasvu
- vanhemmissa ikäryhmissä kuolleisuus pysyy suhteellisen muuttumattomana
- miesten ylikuolevuudessa naisiin verrattuna ei tapahdu oleellista muutosta

Täten omavaraisuuslaskelman mukaan maamme väkiluku kasvaisi vuoteen 1985 mennessä noin 98 000 asukkaalla. Kasvu olisi vuosina 1973-80 keskimäärin 10 000 henkeä vuodessa mutta vuosina 1981-85 enää keskimäärin 3 500 henkeä vuodessa. Keski-ikäluvut on esitetty liitteessä 7.

1) Laskelmia tulevasta väestönkehityksestä 1972-2000. Tilastotiedotus VÄ 1973:6, Helsinki 1973.

Tilastokeskuksen omavaraisuusennusteessa on tehty ehkä liian pessimistinen syntyväisyysoletus, sillä viime aikoina toteutetut useat perhepoliittiset toimenpiteet ja syntyvyydessä havaittu nousu merkinnevät lähivuosina ennustettua voimakkaampaa väestön kasvua. Toisaalta Ruotsin suotuisasta taloudellisesta kehityksestä johtuen siirtolaisuus Suomesta saattaa jälleen alkaa. Nämä tekijät kumonnevät toistensa, joten omavaraisuusennustetta on pidettävä suhteellisen realistisena.

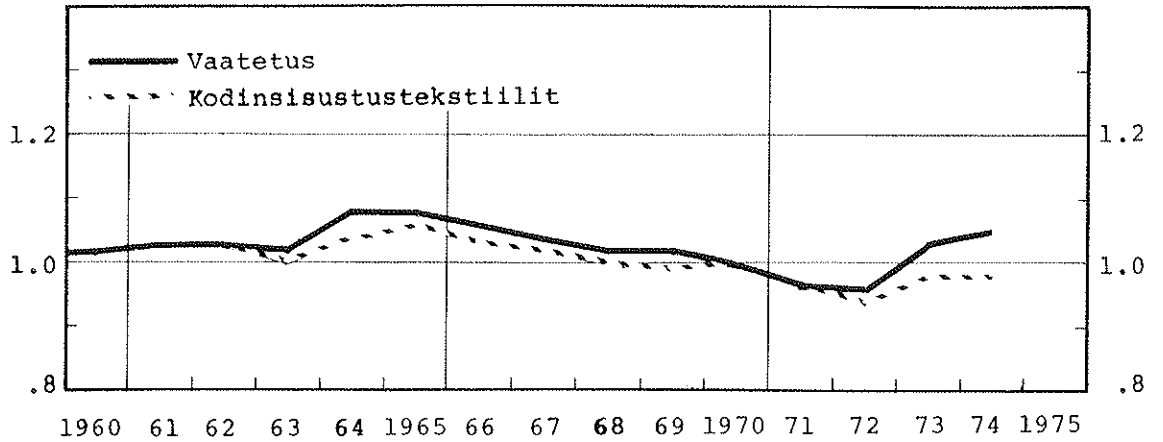
5.3 Hintakehitys

Vuosina 1954-1970 vaatetuksen suhteelliset hinnat¹⁾ laskivat keskimäärin 1.8 % vuodessa. Vuoden 1964 liikevaihtoverouudistuksen aiheuttaman suhteellisten hintojen kohoamisen jälkeen alentuminen on ollut tasaista aina 70-luvulle asti. Parin viime vuoden aikana vaatetuksen suhteelliset hinnat ovat kääntyneet nousuun, mikä saattaa jatkua ennusteaikavälillä. Työvoimavaltaiseen teollisuuteen viimeaikaisten palkkatarkistusten aiheuttama voimakas kustannusten nousu tukee tätä otaksunaa. Halvat tuontitavarat puolestaan hillinnevät jonkin verran vaatteiden hintojen nousua, mutta näiden vaikutus ulottuu lähinnä vain muutamaisiin tiettyihin tuoteryhmiin kuten alusvaatteet ja puserot. Halpatavaroiden tuontia on omiaan rajoittamaan voimassa olevat kauppapoliittiset säädökset, jotka antavat mahdollisuuden polkumyynnin estämiseen.

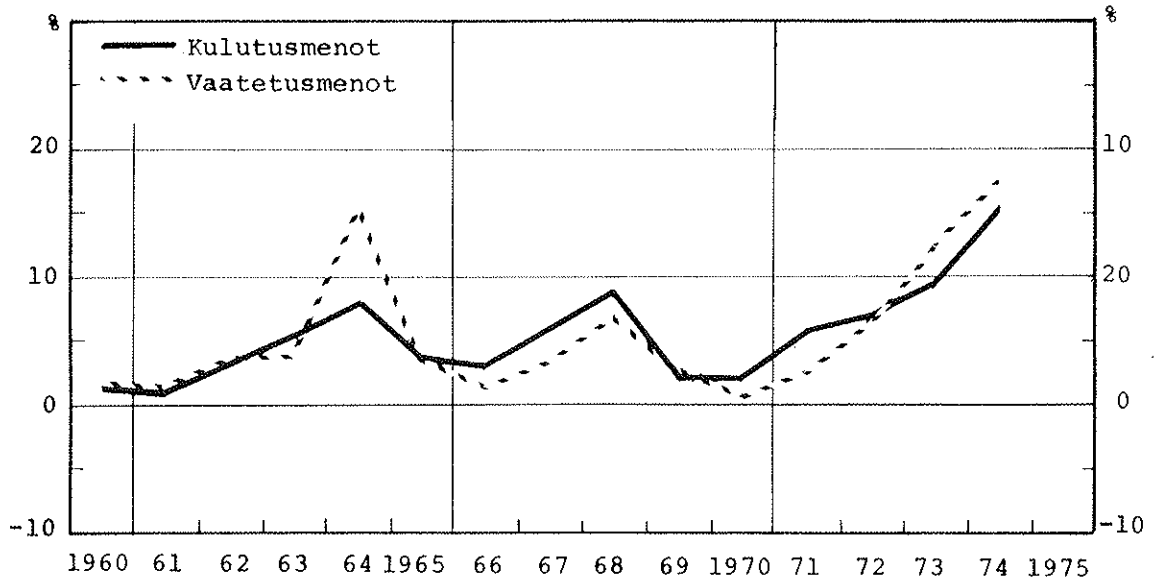
Tekstiiliraaka-aineiden, lähinnä villan ja puuvillan, maailmanmarkkinahinnat lähtivät voimakkaaseen nousuun vuonna 1972

1) Vaatetusmenojen hintaindeksi jaettuna yksityisten kulutusmenojen hintaindeksillä.

Kuvio 5. Hyödykeryhmien suhteelliset hinnat

Kuvio 6. Kulutusmenojen ja vaatetusmenojen hintaindeksien prosentuaaliset muutokset vuosina 1960-1974

muiden raaka-aineiden ja polttoaineiden hintojen nousun myötä. Vuonna 1973 hintataso oli yli 2-kertainen aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tämän jälkeen tekstiiliraaka-aineiden noteeraukset ovat olleet jatkuvasti laskussa, joskin hintatason vakiintumista on viime aikoina ollut havaittavissa. Tekstiiliraaka-aineiden hinnat kääntynevät jälleen nousuun seuraavan suhdannenousun myötä.

Tekstiiliraaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen jyrkät vaihtelut heijastuvat tuontihintoihin jonkin verran viivästyneinä ja vaimentuneina, mikä on osaltaan aiheuttanut sen, että tekstiilituotteiden suhteelliset hinnat eivät ole nousseet kuten kuviosta 5 havaitaan.

6. TEVA-TUOTTEIDEN KYSYNTÄNÄKYMÄT 1970-LUVUN LOPULLE

Liitteissä 3 ja 6 esitetään selvityksen keskeiset tulokset. Ennusteet laadittiin vain pääryhmätasolla ja ne esitetään taulukossa 3. Joustot ja keskimääräiset kasvuprosentit ennusteajanjaksolla ovat tarkistettuja arvioita aikaisemmassa tutkimuksessa¹⁾ esitetyistä. Ennusteet ovat pessimistisempiä kuin mainitussa teoksessa, lähinnä muuttuneiden yleistaloudellisten näkymien vuoksi. Sen sijaan joustoja ei ole ollut aiheutta olennaisesti muuttaa.

Taulukko 3. Teva-tavaroiden pääryhmien
kulutusennusteet vuoteen 1980

Hyödykeryhmä	Joustoarvio	Keskimääräinen kasvuprosentti
I Vaatetus	0.7	2.5
1. Päällysvaatteet	1.1	3.8
a. Miesten pukineet	0.8	2.8
b. Naisten pukineet	1.2	4.2
c. Ulkoilu yms. pukineet	1.2	4.2
d. Käsineet, huivit ja päähineet	0.8	2.8
2. Alusvaatteet	0.5	1.8
3. Muu vaatetus ja vaatetus- tarvikkeet	-0.2	-0.7
II Kodinsisustustekstiilit	1.6	5.5
1. Matot	1.5	5.2
2. Muut kodinsisustus- tekstiilit	1.7	5.9

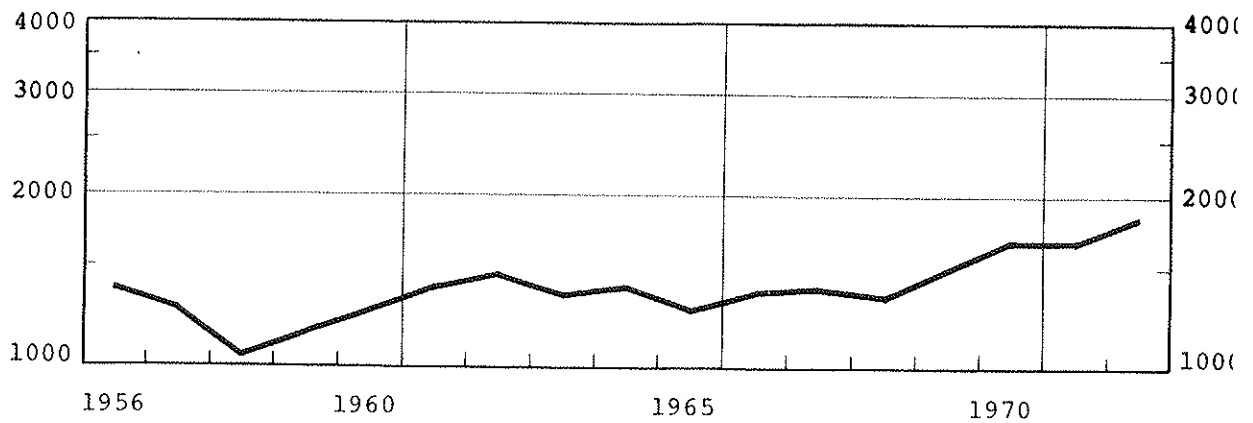
1) Ilpo Seppä - Seppo Wallenius, edellä mainittu teos

6.1 Koko vaatetus

Aikaisemmassa tutkimuksessa¹⁾ ennusteajanjaksolla sovellettu koko vaatetuksen joustokerroin 0.7 näyttää edelleen realistiselta. Valittu joustokerroin on sopusoinnussa sekä eri ajanjaksoilta arvioitujen aikasarjamenojoustojen että vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta arvioidun kulutusmenojouston kanssa.

Joustokerrointa 0.7 soveltaen teva-menojen osuus kaikista kulutusmenoista laskee vuoden 1972 8.1 %:sta n. 7.5 %:iin vuonna 1980, mikä vastaa suunnilleen Ruotsin nykyistä tasoa. Ruotsissahan samoin kuin Tanskassa vaatetusmenojen kulutusmenosuus on viime vuosina pudonnut aikaisemmalta jo verraten alhaiselta tasolta yllättävän paljon.

Kuvio 7. Vaatteiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

1) Ilpo Seppä - Seppo Wallenius, edellä mainittu teos.

Kuten edellisessä luvussa on todettu, yleistaloudelliset näkymät ovat edelleenkin lähinnä kansainvälisen tilanteen selkiintymättömyyden vuoksi poikkeuksellisen epävarmat. Yleismaailmallisesta kehityksestä riippuen voidaan bruttokansantuotteen ja yksityisten kulutusmenojen kehitykselle esittää vaihtoehtoislaskelmia. Nämä mahdolliset taloudellisen kasvun vaihtoehdot voidaan ottaa huomioon soveltamalla ennusteajanjaksolle valittua joustokerrointa. Esimerkiksi jos yksityiset kulutusmenot kasvavat 3.5 %/v, niin - joustokerrointa soveltaen - vaatetus-kulutus kasvaa n. 2.5 %. Jos yksityisten kulutusmenojen kasvuvauhti jääkin 3 %:iin/v, niin vaatetuskulutuskin kasvaa vastaavasti vain 2.1 %/v.

6.2 Vaatetus tuoteryhmittäin

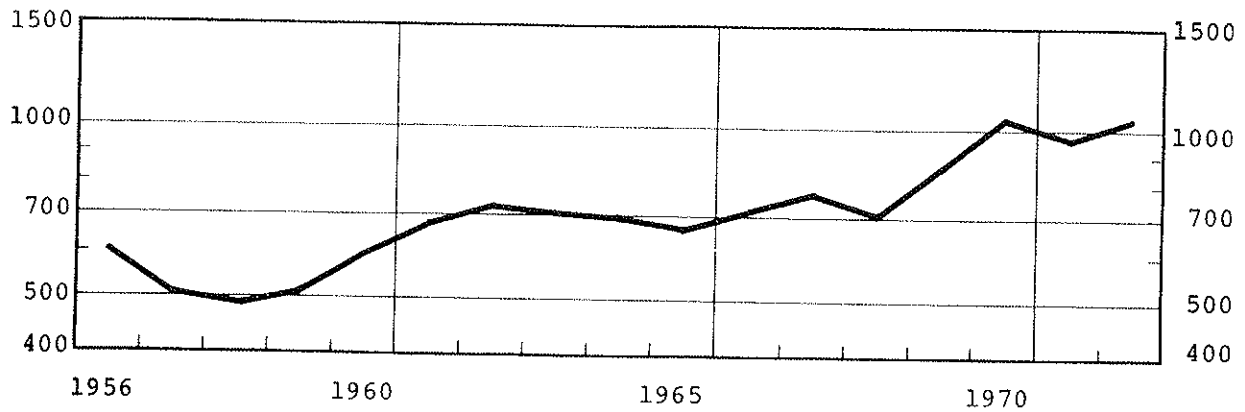
Yksittäisten tuoteryhmien kulutuksen kasvumahdollisuudet vaihtelevat paljolti sen mukaan, miten hyvin ko. tuoteryhmiin sisältyvät tavarat soveltuvat käytettäviksi yhdessä uusien, ylellisyysluontoisten kulutustavaroiden kanssa. Esimerkiksi autoilu-, matkailu- ja purjehdusvaatteille on odotettavissa tavanomaista suurempaa kasvua.

Seuraavassa esitetään pääkohdittaiset perustelut tuoteryhmittäisille kulutusarvioille. Näissä esimerkinluontoisissa arvioissa on lähdetty siitä, että yksityisten kulutusmenojen kasvuvauhti olisi keskimäärin 3.5 %/v. ennusteajanjaksolla vuosina 1973-1980.

Päällysvaatteet

Päällysvaatteiden kulutuksen odotetaan edelleen kasvavan muuta vaatetuskulutusta nopeammin. Keskimääräiseksi vuosikasvuksi ennusteajanjaksolla muodostunee vajaat 4 %. Ennusteajanjaksolla sovellettavan joustokertoimen 1.1 ja päällysvaatteiden suhteellisten hintojen nousun huomioon ottaen vaatetusmenoista kohdistuu päällysvaatteisiin vuonna 1980 noin kaksi kolmannesta vuoden 1972 vajaan 60 %:n asemasta.

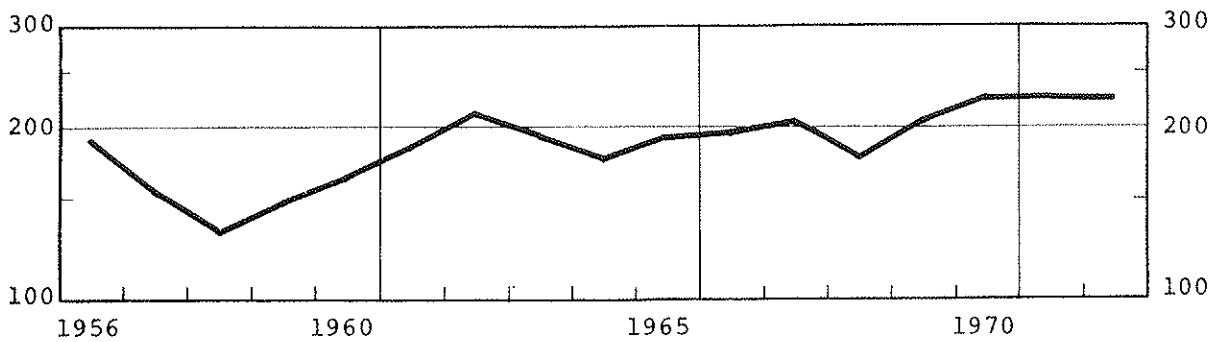
Kuvio 8. Päällysvaatteiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Miesten pukineet

Luokittelu miesten pukineiden ja ulkoilu- ym. pukineiden välillä on osittaisesta jälkimmäisen ryhmän käyttötarkoituksen väljentyemisestä huolimatta pidetty aikaisemmassa tutkimuksessa sovelletun mukaisena. Etenkin nuoremmat miesikäluokat pukeutuvat verraten vapaamuotoisesti käyttäen enenevässä määrin ul-

koilu- ym. pukineiksi luokiteltuja vaatteita myös arkiasuna. Koska on epätodennäköistä, että vapaaseen pukeutumiseen tottuneet luopuisivat tyylistään myöskään myöhemmin, miesten pukineiden kulutusmenojousto jäänee ennusteaikavälillä edelleen naisten pukineiden joustoja pienemmäksi. Sen arvioidaan olevan 0.8, joten keskimääräiseksi vuosikasvuksi muodostuu vajaat 3 %.

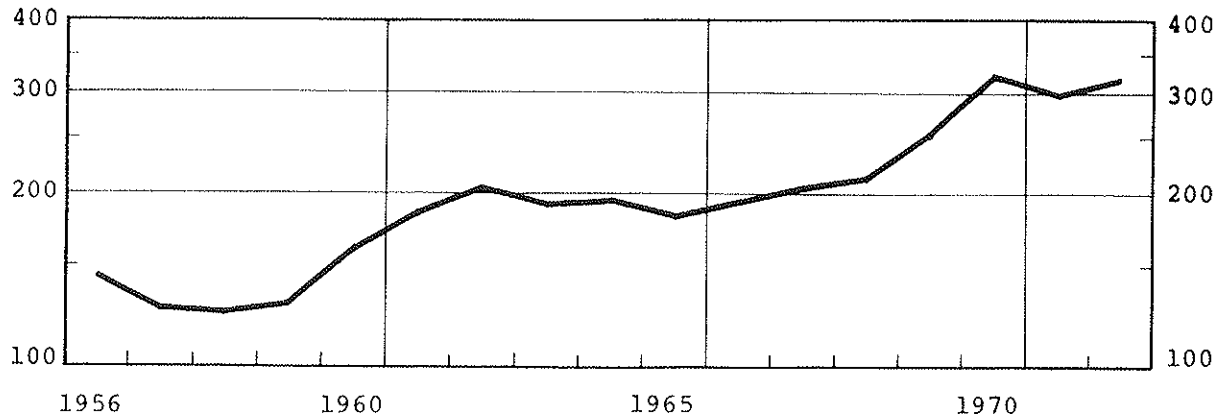
Kuvio 9. Miesten pukineiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Naisten pukineet

Verrattaessa vuoden 1971 poikkileikkausjoustoja vastaaviin vuoden 1966 joustoihin havaitaan, että naisten pukineiden jousto on pienentynyt eniten. Tämä heijastelee käynnissä olevaa naisten pukeutumiseröjen tasoittumista. Naisten pukineiden kulutusmenojoustoksi arvioidaan ennusteaikavälillä 1.2 ja keskimääräiseksi vuosikasvuksi 4-5 %.

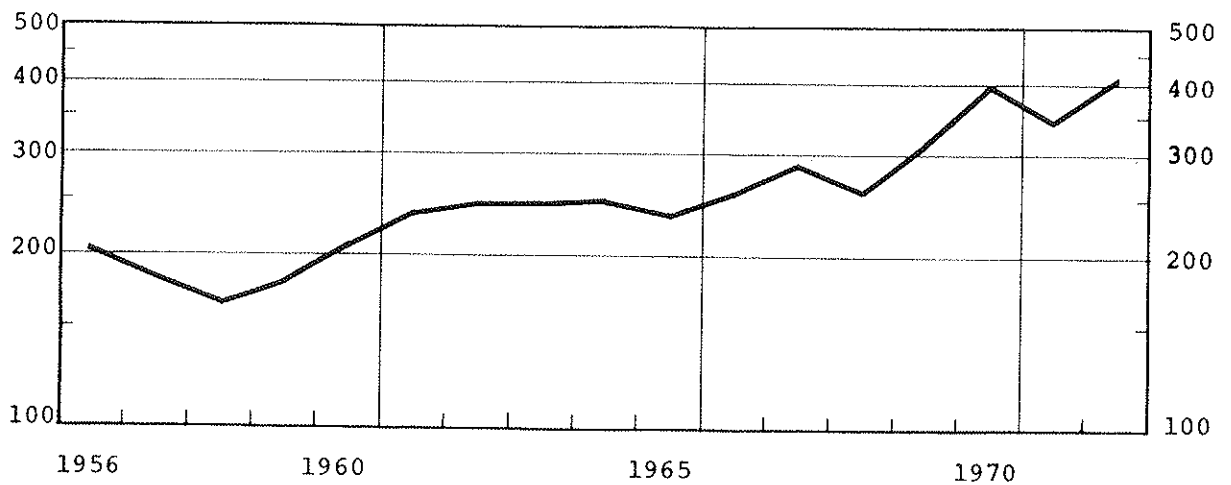
Kuvio 10, Naisten pukineiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Ulkoilu- ym. pukineet

Siirtyminen ulkoilu- ym. pukineiksi luokiteltuihin vapaampiin vaatteisiin on ilmeisesti nopeampaa kuin aikaisemmassa tutkimuksessa arvioitiin. Tämän vuoksi menooustoarviota korotetaan 1.2:een, jolloin keskimääräiseksi vuosikasvuksi muodostuu 4-5 %.

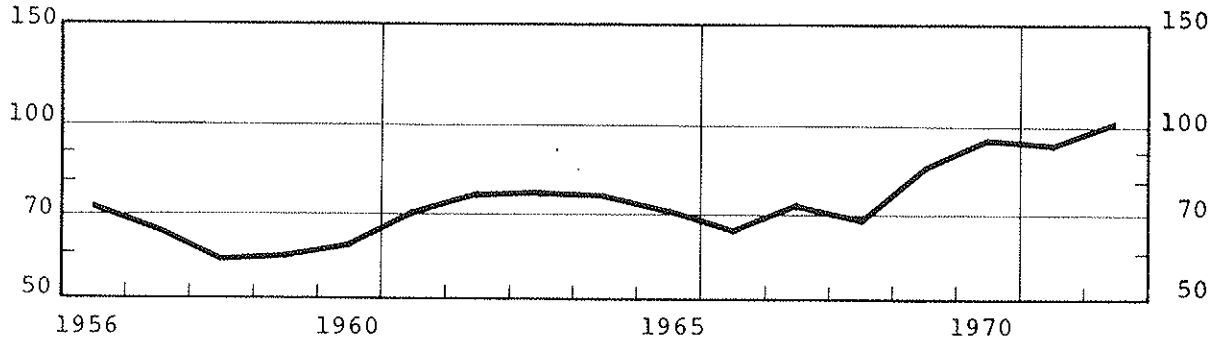
Kuvio 11. Ulkoilu- ym. pukineiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Käsineet, huivit ja päähineet

Joustoksi ennusteajanjaksolla arvioidaan 0.8 ja keskimääräiseksi vuosikasvuksi 3 %.

Kuvio 12. Käsineiden, huivien ja päähineiden kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Alusvaatteet

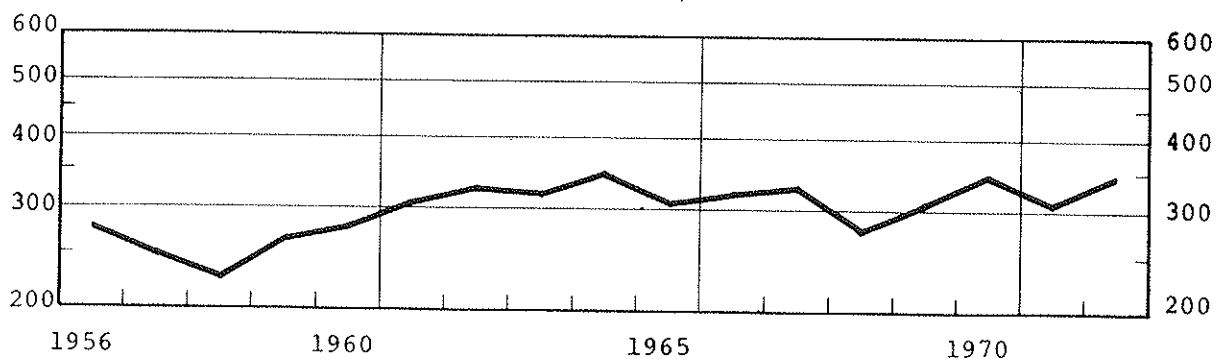
Alusvaatteet ovat sovelletusta luokituksesta johtuen verran heterogeeninen ryhmä. Sen eri alaryhmät ovat kehittyneet erisuuntaisesti, mikä jatkunee ennusteajanjaksolla. Näin ol-
len koko ryhmälle laadittua ennustetta on pidettävä eräänlaisena tilastollisena keskiarvona.

Eräät tapahtuneet, suuret rakenteelliset muutokset lienevät peittäneet kulutusmenoriippuvuuden aikasarjasta, sillä selitysaste jäi pieneksi. Poistamalla häiritsevät tekijät voidaan kuitenkin osoittaa, että alusvaatehankinnat riippuvat varsin selvästi kotitalouden tuloista. Tämä ilmenee vuosien 1966 ja

1971 kotitaloustiedusteluista.

Alusvaatteiden ryhmän joustoa on em. tekijöistä johtuen vaikea arvioida ennusteajanjaksolla. Se lienee 0.5:n vaiheilla ja keskimääräinen vuosikasvu vajaan 2 %

Kuvio 13. Alusvaatteiden kulutus v. 1956-1972
vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

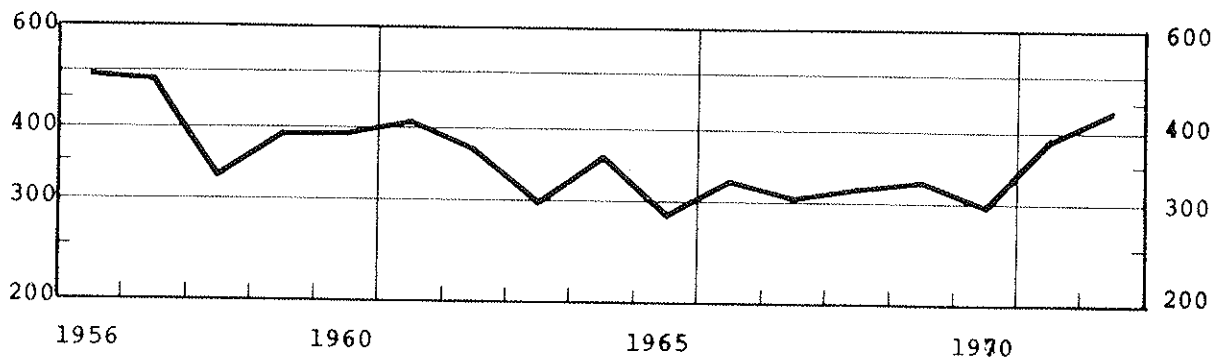

Muut vaatteet ja vaateustarvikkeet

Tavaravirtamenetelmä soveltuu erityisen huonosti pitovaatekankaiden ja -neulosten kulutuksen arvoimiseen, kuten luvussa 2.1 selostettiin.

Kotikäyttöön soveltuvien automaattiompelekoneiden ja neulekoneiden yleistymisen ylläpitävät tämän ryhmän kulutusta, mutta toisaalta teollisten pienyritysten tuottamien vaatteiden osuus supistunee edelleen. Koko ryhmän joustoksi arvioidaan -0.2 ja kulutuksen keskimääräiseksi vuotuiseksi vähennykseksi puolisen prosenttia.

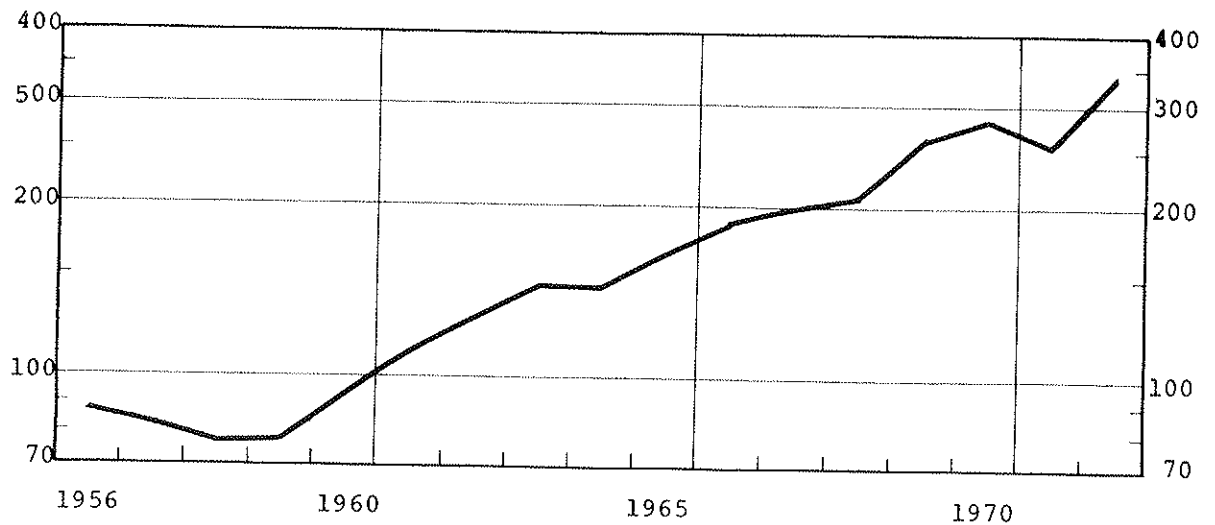
Kuvio 14. Muiden vaatteiden ja vaatetustarvikkeiden kulutus v.1956-1971
vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

6.3 Kodinsisustustekstiilit

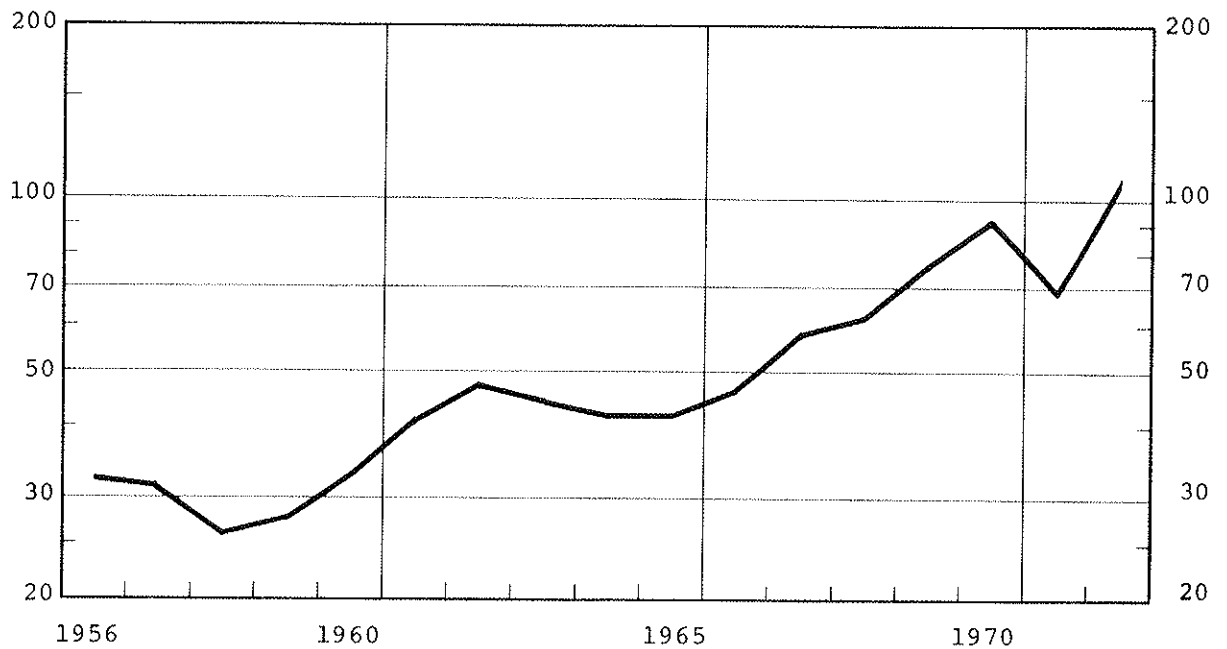
Joustoksi ennusteajanjaksolla arvioidaan 1.6 ja keskimääräiseksi vuosikasvuksi 5.5 %. Kasvuvauhti lienee ennusteajanjakson alkupuoliskolla nopeampaa jääden loppuvuosina alle 5 %:n

Kuvio 15 Kodinsisustustekstiilien kulutus v.1956-1972,
vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

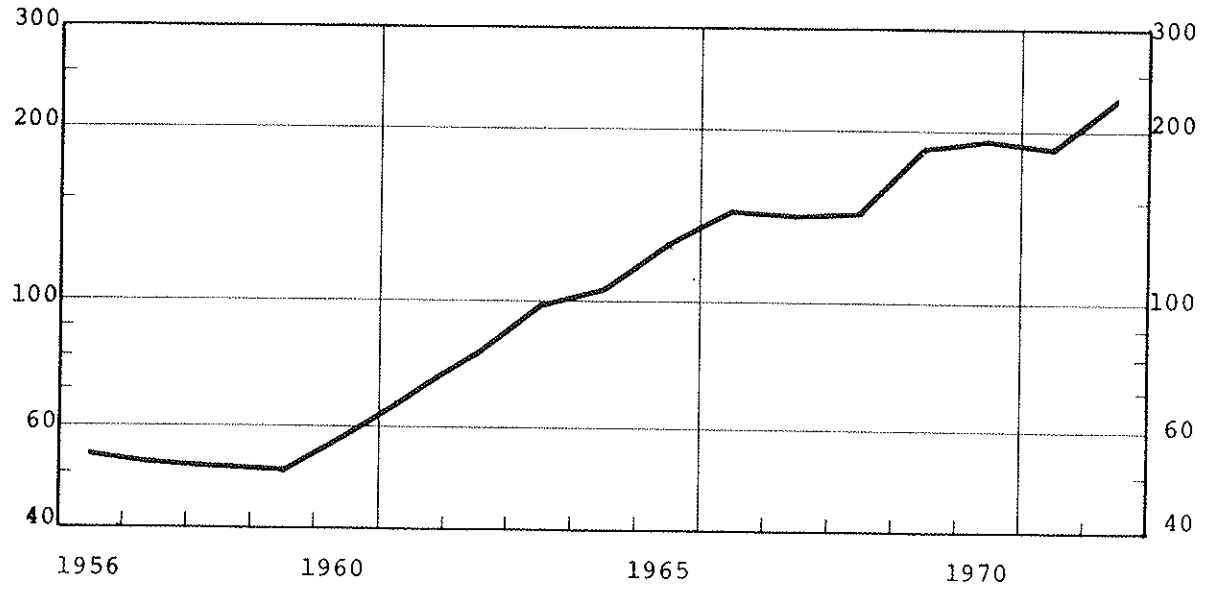
Kodinsisustustekstiilien suhteellisen korkeaan kulutusmenojou-
 stoon vaikuttavat ensisijaisesti asuntokannan uudistumi-
 nen, asuntojen koon ja varustetason kohottaminen ja pyrkimys
 asumisviihtyvyyden parantamiseen. Myös uusien tehdasvalmis-
 teisten tuotteiden yleistyminen, uusien materiaalien käyttöö-
 otto ja lisääntyvä värien käyttö voimistavat kodinsisustus-
 tekstiilien kysyntää.

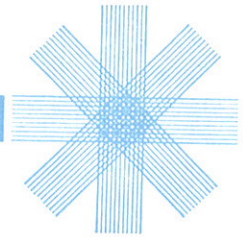
Kuvio 16. Mattojen kulutus v. 1956-1972
 vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Mattojen kulutuksen volyymi kasvaneen edelleen koko ryhmän
 kulutuksen volyymia hieman hitaammin, mutta ero ei ole yhtä
 suuri kuin aikaisemmin. Vuoden 1971 kotitaloustiedustelun
 joustosta päätellen matoista on osaksi tulossa uusi elinta-
 soa mittaava ylellisyshyödyke.

Kuvio 17. Muiden kodinsisustustekstiilien kulutus v.1956-1972, vuoden 1970 hintoihin, milj.mk

Helsinki 15.9.1975

Arvoisa vastaanottaja

Tekstiili- ja vaateustavarojen kulutus Suomessa vuosina
1970-80/painovirhe

Teille toimitetussa yllämainitussa selvityksessä on painatus-
vaiheessa päässyt valitettava virhe. Liitteiden 1 ja 2 numero-
sarjat ovat vaihtaneet paikkaansa, ts. liitteen 1 otsikointi
kuuluu liitteen 2 lukiin ja päinvastoin. Vastaanottajaa pyy-
detään ystävällisesti tekemään em. korjaus.

Kunnioittaen

TEKSTIILIVALTUUSKUNTA

psta

R. Hauko

Liite 1 Tekstiili- ja vaatetustavaroiden kulutus käyppiin
hintoihin v. 1954 - 1970, milj.mrk

Tuoteryhmä	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
1. VAATETUS	1118	1272	1382	1269	1038	1171	1252	1388	1417	1318	1390	1255	1350	1397	1368	1482	1675	1651	1816
1.1. Päälysvaatteet	435	551	612	530	482	518	590	677	726	705	696	668	706	766	717	853	1036	961	1038
A) Miesten pukeineet	143	180	182	155	132	149	161	184	206	191	180	183	191	204	179	202	226	227	213
- päälysvaatteet	32	42	45	32	27	30	35	40	39	35	29	27	32	37	29	25	24	26	14
- puvut	69	82	92	80	62	61	64	76	81	73	69	67	72	79	77	84	92	106	71
- irtotakit ja -housut	42	56	54	43	43	58	62	68	87	84	82	89	87	88	74	93	111	125	129
B) Naisten pukeineet	110	130	146	127	126	130	161	185	201	196	192	183	192	202	212	255	320	300	319
- päälysvaatteet	70	77	79	70	75	69	80	89	109	99	80	75	76	80	81	99	127	159	126
- puvut ja leningit	30	39	49	41	36	46	62	73	89	73	85	82	93	101	113	133	160	182	129
- hameet, kangaspuserot ja -takit	11	14	18	15	14	15	19	23	23	24	18	20	23	21	16	23	34	19	64
C) Ulkoilu- ym. pukeineet	130	176	202	182	165	180	206	237	242	242	248	233	242	287	257	310	395	342	405
- työr- ja suojelevat	16	23	20	25	18	19	34	20	22	22	25	28	23	25	20	25	31	30	32
- nahka-, turkisnahka-, kumi- ja muovivaatteet	29	41	45	33	27	22	22	24	32	30	32	35	30	49	50	56	67	85	68
- muut ulkoilu- ym. pukeineet	85	111	137	124	121	139	150	193	189	190	191	170	194	213	187	269	295	248	303
siitä: - voimistelu-, väner- yms. puvut										15	19	17	19	31	22	25	26	30	31
- miesten ulkoilutakit ja -puserot										38	32	28	32	28	23	35	41	41	42
- naisten ulkoilutakit ja -puserot										18	17	15	18	16	14	17	18	23	21
- naisten irtotakit ja -puserot										24	27	24	24	29	22	25	25	25	20
- miesten neuletakit ja -puserot										22	19	23	13	19	34	42	51	41	46
- naisten neuletakit ja -puserot										32	19	18	60	68	58	72	94	73	71
D) Käsineet, huivit ja päähineet	92	64	72	67	59	59	62	70	76	77	71	70	66	73	69	85	93	98	102
siitä: - käsineet	20	24	27	25	22	22	25	24	27	26	28	27	25	30	27	31	33	33	31
- päähineet	28	34	40	37	33	33	34	53	46	43	41	37	35	36	38	46	52	54	54
1.2. Alusvaatteet	224	265	276	250	228	263	274	303	327	316	343	305	319	323	275	305	341	303	344
A) Paidat	33	38	38	31	46	54	63	68	74	62	77	72	80	85	66	71	86	89	91
B) Sukat ja sukkaohut	10	82	76	84	69	74	77	89	97	94	97	76	68	92	86	105	117	91	107
C) Korsetit ja liivit	18	22	28	22	25	31	37	38	45	44	48	45	44	37	34	36	35	27	28
D) Muut alusvaatteet	104	122	134	112	88	104	97	106	113	116	121	111	127	109	89	94	104	100	113
1.3. Muu vaatetus- ja vaatetustarvikkeet	458	456	494	489	328	390	388	408	364	297	351	282	325	306	317	324	298	388	435
A) Teollisten pienyritysten tuottamat vaatteet	120	121	109	97	95	94	91	90	87	83	82	76	74	73	73	72	69	66	64
B) Pitovaatekoneet ja -neulokset	224	242	275	270	162	192	213	218	187	116	192	135	147	132	162	161	129	228	263
C) Langat, pitsit ja nauhat	115	94	110	122	72	103	84	101	110	98	77	71	104	84	82	91	99	91	103
2. KODINSIIRUSTUSTEKSTIILIIT	65	84	87	84	77	79	91	110	128	144	145	167	190	199	203	263	272	255	334
2.1. Matot	31	33	33	32	26	28	33	41	47	44	42	41	47	58	62	77	79	68	106
2.2. Muut kodinsuistustekstiilit	35	51	54	52	51	51	58	69	81	99	103	125	143	141	141	186	193	186	228

Liite 2 Tekstiili- ja vaatetustavaroiden kulutus vuoden 1970
hintoihin v. 1954 - 1970, milj.mk

T u o t e r y h m ä	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
1. VAADETUS																			
1.1. Päälysvaatteet	729	723	813	775	670	760	828	833	988	955	1162	1085	1185	1268	1270	1471	1675	1692	1981
A) Miesten pukineet	304	333	383	347	328	357	410	478	527	531	601	595	639	712	702	849	1036	981	1133
- päällystakki	100	109	120	102	90	103	112	130	150	144	155	163	173	190	175	201	226	231	233
- puvut ja -housut	22	26	28	21	18	21	24	29	28	26	25	24	29	35	28	25	24	24	27
- irtotakki ja -housut	48	49	58	53	42	42	45	54	58	55	59	60	65	74	75	84	92	77	15
	29	31	34	28	29	40	43	48	63	63	71	79	79	82	72	93	111	127	141
B) Naisten pukineet	77	76	91	83	86	90	112	131	146	147	166	163	174	188	207	234	320	306	348
- päällystakki	49	47	49	46	51	48	55	63	79	74	77	67	69	75	79	99	127	131	137
- puvut ja leningit	21	24	31	27	25	32	43	52	50	55	74	78	84	94	113	132	160	125	141
- hameet, kangaspuserot ja -takit	7	8	12	10	10	10	14	16	17	18	15	18	21	20	16	23	34	50	70
C) Ulkoilu- ym. pukineet	91	107	126	119	113	124	143	167	176	182	214	207	233	267	252	309	395	349	442
- työ- ja suoja- ym. pukineet	11	14	12	16	12	13	24	14	16	17	21	25	21	23	19	25	33	31	35
- nahka-, turkisenahka-, kumi- ja muovivaatteet	20	24	28	22	18	15	15	17	23	23	28	31	36	45	49	56	67	66	74
- muut ulkoilu- ym. pukineet	59	68	86	81	82	96	105	136	137	143	165	151	176	198	184	228	295	253	333
siitä: - voimistelu-, uima- yms. puvut																			
- miesten ulkoilutakit ja -puserot																			
- naisten ulkoilutakit ja -puserot																			
- naisten irtohousut																			
- miesten neuletakit ja -puserot																			
- naisten neuletakit ja -puserot																			
D) Käsineet, huivit ja päähineet	36	39	45	44	40	41	43	50	55	58	66	63	60	68	68	85	95	94	111
siitä: - käsineet	14	14	17	17	15	15	17	17	19	19	24	24	23	28	26	31	33	34	45
- päähineet	20	20	25	24	23	23	24	30	33	32	36	33	31	34	37	46	52	53	59
1.2. Alusvaatteet	152	155	168	158	150	176	185	207	231	227	284	260	276	290	263	302	341	309	366
A) Paidat	22	22	23	20	30	36	43	47	52	45	64	61	69	76	63	70	86	87	97
B) Sukat ja sukkahousut	47	48	46	53	46	50	52	61	68	67	80	65	59	82	83	104	117	93	115
C) Korsetit ja liivit	12	13	17	14	17	21	25	26	31	32	40	39	38	33	33	36	35	28	29
D) Muut alusvaatteet	70	72	81	71	58	70	66	74	80	84	100	95	110	98	85	93	104	102	126
1.3. Muu vaatetus- ja vaatetustarvikkeet	273	236	262	270	192	227	233	248	231	198	277	230	270	266	304	319	298	403	482
A) Teollisten pienyritysten tuottamat vaatteet	84	73	68	64	65	65	64	63	64	63	71	68	67	68	72	72	69	70	75
B) Pitovaatekankaat ja -neulokset	125	117	138	142	88	105	121	127	101	73	147	107	119	128	154	158	189	236	294
C) Langat, pitsit ja nauhat	64	46	56	64	39	57	48	58	66	62	59	56	84	71	78	90	99	97	113
2. KODINSISUSTUSTEKSTIILIT																			
2.1. Matot	41	46	51	50	50	51	61	74	89	102	117	141	162	178	195	255	272	263	356
2.2. Muut kodinsisustustekstiilit	17	18	19	17	15	17	21	25	30	29	32	35	40	55	60	75	79	71	110
	24	28	32	33	35	34	40	49	59	73	84	106	122	123	134	179	193	192	246

	Kulutuksen määrän keskim. muutos %/v.		Kulutuksen volyymin		Aikasarjajoukset		Poikkileikkausjoustot	
	1954-72	1963-72	milj.mk	%-osuus	1954-1972	1963-1972	v.1966	v.1971
	arvio	R ²	arvio	R ²	arvio	R ²	arvio	R ²
1. Vaatetus	1.6	3.1	1981.3	100.0	.33	.31	1.22	.98
1.1 Päällisvaatteet	4.0	5.1	1133.3	57.2	.92	.87	1.25	.98
A. Miesten pukineet	2.0	2.2	232.6	11.7	.23	.19	1.24	.95
- päällystakit	-3.1		15.0	0.8	-1.08	.55	1.43	.72
- puvut	0.3		77.1	3.9	-2.0	.06	1.54	.98
- irtotakit ja -housut	5.6		140.5	7.1	1.34	.89	.53	.56
B. Naisten pukineet	5.4	6.7	347.9	17.6	1.13	.89	1.84	.78
- päällystakit	2.6		137.4	6.9	.30	.45	1.21	.85
- puvut ja leningit	8.5		140.5	7.1	1.88	.91	1.82	.83
- hameet, kangaspuserot ja -takit	6.2		70.0	3.5	1.38	.59	1.33	.67
C. Ulkoilu- ym. pukineet	4.9	6.1	441.7	22.3	1.15	.89	1.10	.94
- työ- ja suojeppuvut	2.3		35.1	1.8	.49	.26	.99	.87
- nahka, turkisnahka ym.	4.6		73.9	3.7	1.12	.41
- muut ulkoilu ym-puk.	5.5		332.7	16.8	1.27	.86	.76	.89
siitä:								
- voimistelun, uima- yms. puvut	33.8	1.773	.72
- miesten ulkoilutakit ja -puvut	44.4	2.276	.77
- naisten ulkoilutakit ja -puserot	33.5	1.731	.13
- naisten irtohousut	86.9	4.426	.12
- miesten neuletakit ja -puserot	50.4	2.569	.65
- naisten neuletakit ja -puserot	77.6	3.976	.61
D. Käsineet, huivit ja päähineet	2.5	3.7	111.1	5.6	.54	.61	1.16	.85
- käsineet	2.5		44.7	2.3	.54	.65	.86	.89
- päähineet	2.3		58.7	3.0	.48	.42	1.46	.61
1.2 Alusvaatteet	1.7	0.1	366.4	18.5	.34	.46	1.12	.97
A. Paidat	5.4		96.5	4.9	1.20	.72	1.02	.91
B. Sukat ja sukkahousut			114.5	5.8	.40	.44	1.02	.93
C. Korsetit ja liivit	2.1		29.4	1.592	.62
D. Muut alusvaatteet	-0.4		126.0	6.4	-0.16	.03	1.18	.96
1.3 Muu vaatetus ja vaateustarv.	-1.8	2.7	481.6	24.3	-.53	.30	1.20	.83
A. Teollisten pienyri- tysten tuottamat	-3.3		74.7	3.8	-.94	.88	1.52	.81
B. Pitovaatekankaat ja neulokset	-1.8		294.0	14.8	-.51	.11	1.26	.74
C. Langat, pitsit ja nauhat	-0.7		112.9	5.7	-.26	.07	.80	.77
2. Kodinsisustustekst.	8.8	9.1	355.7	100.0	2.13	.98	1.36	.96
2.1 Matot	5.8	9.4	109.8	30.9	1.38	.73	1.60	.90
2.2 Muut kodinsisustustekst.	10.0	8.9	245.9	69.1	2.43	.97	1.30	.96

Liite 4 TEVA-kulutus kotitaloustiedustelun mukaan 1971

	Kaikkiaan milj.mk	Kotitaloutta kohti mk	Kaikkiaan milj.mk	Kotitaloutta kohti mk
I VAARETUS				
1. PÄÄLLYVAATTEET	1621.0	1083.8		
a. Miesten pukineet	1106.6	739.9		
-päällystakit	244.8	163.7		
-puvut	49.8	33.3		
-irtotakit ja -housut	85.1	56.9		
b. Naisten pukineet	109.9	73.5		
-päällystakit	271.9	181.8		
-puvut ja leningit	128.0	85.6		
-hameet	21.2	14.2		
c. Ulkoilu yms. pukineet	475.2	317.7		
-työ- ja suojapuvut	43.1	28.8		
-kumi- ja muovivaatteet	4.6	3.1		
-nahkavaatteet ja turkit	72.7	48.6		
-turkit	45.8	30.6		
-muut nahka- ja tekonvaat.	26.9	18.0		
-muut ulkoilu yms. pukineet	354.8	237.2		
-voimistelu-, uima- yms. puvut	26.3	17.6		
-miesten iirtotakit ja pus.	28.7	19.2		
-naisten " "	17.1	11.4		
-naisten irtohousut	67.3	45.0		
-miesten nahkatakki ja pus.	54.7	36.6		
-naisten " "	134.8	90.1		
-aamu- ja kylpytakit	13.2	8.8		
-pikkulasten tekstiilivaatt.	12.7	8.5		
d. Käsi- ja huivit ja pää- hineet	114.7	76.7		
-käsi- ja huivit	37.4	25.0		
-päähineet	67.6	45.2		
-huivit, saalit hunnut	9.7	6.5		
2. Alusvaatetus	330.3	220.8		
a. Paidat	75.1	50.2		
b. Sukat ja sukkahousut	94.7	63.3		
c. Korsetit ja liivit	27.7	18.5		
d. Muut alusvaatteet	132.8	88.8		
-yöpuvut	25.3	16.9		
-naisten kerrastot	36.3	24.3		
-pikkulasten alusvaat.	9.3	6.2		
3. Muu vaateetus ja vaat. tarv.	184.1	123.1		
a. Teoll.pienyritt.vaatt. ja tilaustyöt	29.1	19.5		
b. Pitovaatekankaat ja neu- lokset	94.1	62.9		
-villakankaat	29.2	19.5		
-puuvillakankaat	45.0	30.1		
c. Langat, pitsit, nauhat ym. -villa-, puuvilla ym. langat	60.9	40.7		
40.8	27.3			
II KODINSISUSTUSTEKSTIILIT	209.1	139.8		
1. Matot	54.0	36.1		
-tekstiilivalmisteiset matot	50.0	33.4		
-muut matot	4.0	2.7		
2. Muut kodinsisustustekstiilit	155.1	103.7		
-patjat ja tyyny	15.8	10.6		
-peitteet ja huorat	25.9	17.3		
-lakanat ja lakanakangas	19.3	12.9		
-pyyhkeet ja pyyheliinakangas	8.2	5.5		
-pöytä- ja lautasliinat ja -liinakangas	15.1	10.1		
-verhot ja huonekalukankaat	43.7	29.2		
-raanut, ryijyt ja muut kotit.tekstiilit	27.1	18.1		

TEVA-kulutus aikasarja-aineiston ja kotitalous-tiedustelun mukaan vuonna 1971 ja niiden väliset poikkeamat

	Kulutus v.1971 milj.mk		Poikkeamat %	
	Aikasarja-aineiston mukaan	Kotit. tied:n mukaan	1971	1966
VAATETUS	1692.0	1621.0	+4	-3
Päällysvaatteet	980.0	1106.6	-11	-17
Miesten pukineet	231.3	244.8	-5	-22
Naisten pukineet	281.0	271.9	+3	-23
Ulkoilu- ym. pukineet	374.4	475.2	-21	0
Käsineet, huivit ja päähineet	94.1	114.7	-18	-34
Alusvaatetus	308.5	330.3	-7	-5
Muu vaatetus ja vaate-tustarvikkeet	402.7	184.1	+119	+60
KODINSISUSTUSTEKSTIILIT	262.8	209.1	+26	+24
Matot	71.0	54.0	+32	+31
Muut kodinsisustus-tekst.	191.8	155.1	+24	+22

Liite 6 Vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta lasketut
kulutusmenojoustopot eri teva-tuoteryhmille

	Jousto	R ²
I VAATETUS	.98	.98
1. Päällysvaatteet	1.03	.98
a. Miesten pukineet	.97	.98
- päällystakit	1.09	.96
- puvut	1.49	.98
- irtotakit ja -housut	.46	.56
b. Naisten pukineet	1.20	.92
- päällystakit	1.16	.96
- puvut ja leningit	1.15	.76
- hameet	1.74	.87
c. Ulkoilu yms. pukineet	1.00	.94
- työ- ja suojapuvut	1.48	.96
- kumi- ja muovivaatteet	1.20	.44
- nahkavaatteet ja turkit	1.96	.81
- turkit	2.49	.92
- muut nahka- ja tekon.vaat	.53	0
- muut ulkoilu yms. pukineet	.76	.94
- voimistelu-, uima- yms. puvut	1.08	.58
- miesten ulk.takit ja pus.	.39	.13
- naisten " " "	.68	.72
- naisten irtohousut	.69	.79
- miesten nahkatakkit ja pus	.80	.74
- naisten " " "	1.75	.69
- aamu- ja kylpytakit	.16	.98
- pikkulasten tekstiilivaat	.93	.49
d. Käsineet, huivit ja pää- hineet	.87	.71
- käsineet	.86	.76
- päähineet	.69	.31
- huivit, saalit, hunnut	1.68	.64
2. Alusvaatetus	.88	.90
a. paidat	1.00	.87
b. sukat ja sukkahousut	.82	.88
c. korsetit ja liivit	.77	.53
d. muut alusvaatteet	.87	.85
- yöpuvut	1.33	.77
- naisten kerrastot	.83	.66
- pikkulasten alusvaatt.	.73	.38

(jatkoa)

	Jousto	R ²
3. Muu vaatetus ja vaat.tarv.	.82	.90
a. Teoll.pienyrit.vaatt. ja tilaustyöt	1.19	.79
b. Pitovaatekankaat ja neulokset	.83	.85
- villakankaat	.59	.29
- puuvillakankaat	.91	.94
c. Langat, pitsit, nauhat ym.	.57	.62
- villa-, puuvilla ym. langat	.51	.49
II KODINSISUSTUSTEKSTIILIT	1.26	.92
1. Matot	1.76	.94
- tekstiilivalmisteiset matot	1.94	.98
- muut matot	.35	0
2. Muut kodinsisustustekstiilit	1.09	.87
- patjat ja tyynyt	2.02	.77
- peitteet ja huovat	.84	.44
- lakanat ja lakanakangas	.95	.50
- pyyhkeet ja pyyheliinakangas	1.00	.30
- pöytä- ja lautasliinat ja liinakangas	1.72	.74
- verhot ja huonekalukankaat	.85	.20
- raanut, ryijyt ja muut kotit.tekstiilit	0	0

Vuosi	Koko väestö	Miehet	Naiset	yli 15-vuotiaat	
				Miehet	Naiset
54	4 187	2 006	2 181	1 354	1 554
1955	4 235	2 031	2 204	1 368	1 567
56	2 055	2 055	2 226	1 385	1 583
57	4 324	2 078	2 246	1 400	1 596
58	4 360	2 096	2 263	1 411	1 605
59	4 395	2 115	2 280	1 426	1 618
1960	4 430	2 133	2 296	1 446	1 636
61	4 461	2 150	2 311	1 473	1 660
62	4 491	2 166	2 325	1 503	1 684
63	4 523	2 182	2 341	1 527	1 712
64	4 549	2 196	2 353	1 554	1 734
1965	4 564	2 204	2 360	1 573	1 752
66	4 581	2 213	2 368	1 591	1 770
67	4 606	2 226	2 380	1 612	1 789
68	4 626	2 236	2 390	1 631	1 808
69	4 624	2 235	2 389	1 641	1 818
1970	4 606	2 225	2 381	1 647	1 826
71	4 612	2 227	2 385	1 669	1 836
72	4 635	2 236	2 399	1 690	1 874

1975	4 671	2 253	2 418	1 735	1 921
1980	4 694	2 273	2 421	1 799	1 965
1985	4 732	2 283	2 449	1 834	2 018

Vuosi	Käypiin hintoihin	Vuoden 1970 hintoihin
1954	5 959.0	12 291.7
1955	6 445.2	13 338.6
1956	7 365.0	13 906.7
1957	8 018.8	13 637.4
1958	8 379.0	13 274.7
1959	9 094.5	14 232.4
1960	9 994.6	15 402.4
1961	10 980.9	16 762.2
1962	12 014.0	17 764.3
1963	13 098.9	18 350.9
1964	14 902.4	19 316.1
1965	16 285.3	20 349.0
1966	17 240.7	20 872.5
1967	18 683.5	21 320.9
1968	20 306.5	21 278.9
1969	22 824.0	23 416.4
1970	24 893.1	24 893.1
1971	27 109.9	25 615.0
1972	31 507.3	27 817.9

ENGLISH SUMMARY OF THE BOOK
TEKSTIILI- JA VAATETUSTAVAROIDEN
KULUTUS SUOMESSA V. 1954 - 1977

THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND
HOUSEHOLD TEXTILES IN FINLAND
DURING 1954 - 1977

BY ILPO SEPPÄ - SEPPÖ WALLENIUS

HELSINKI 1973

IN THE BEGINNING OF THIS YEAR A STUDY ON THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND HOUSEHOLD TEXTILES IN FINLAND¹⁾ WAS PUBLISHED BY THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY (ETLA). THE STUDY WAS INITIATED BY THE CENTRAL FEDERATION OF FINNISH CLOTHING INDUSTRIES VATEVA AND ASSOCIATION OF FINNISH TEXTILE INDUSTRIES. THIS PAPER IS AN ENGLISH SUMMARY OF THE MAIN FEATURES OF THE STUDY.

THE PURPOSE OF THE STUDY IS TO PROVIDE AN OVERALL VIEW OF THE DOMESTIC CONSUMPTION OF CLOTHING AND HOUSEHOLD TEXTILES IN FINLAND DURING THE PERIOD 1954 - 1970. IN ADDITION, THE STUDY CONTAINS A PROJECTION OF CONSUMPTION FOR THE YEARS 1970 - 1977. THE PROJECTIONS ARE PRESENTED WITHIN THE FRAMEWORK OF A MORE DETAILED COMMODITY GROUPING THAN IS CUSTOMARY IN A SECTORAL CONSUMPTION STUDY. THIS HAS BEEN DONE BECAUSE INDIVIDUAL FIRMS CAN UTILIZE THIS KIND OF INFORMATION MORE READILY AS A BASIS FOR THEIR OWN LONG-TERM PLANS. ON THE OTHER HAND, OF COURSE, THERE IS A GREATER RISK OF ERROR. THE PROJECTIONS SHOULD BE UNDERSTOOD ONLY AS SUGGESTING THE LIKELY TREND.

1) SEPPÄ, ILPO - WALLENIUS, SEPPO: TEKSTIILI- JA VAATETUSTAVAROIDEN KULUTUS SUOMESSA VUOSINA 1954 - 1977. ETLA SERIES B:3, HELSINKI 1972. 95 PAGES + 9 PAGES APPENDICES.

THE METHOD OF ANALYSIS AND FORECASTING

THE MOST IMPORTANT FACTORS INFLUENCING THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES¹⁾ FROM MACRO-ECONOMIC POINT OF VIEW ARE THE SIZE AND STRUCTURE OF THE POPULATION, HOUSEHOLDS' INCOMES AND FINALLY THE RELATIVE PRICES OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES. TO ASCERTAIN THE INFLUENCE OF INCOME, THE MOST IMPORTANT FACTOR, EXPENDITURE ELASTICITIES²⁾ WERE ESTIMATED BY COMMODITY GROUPS. THIS WAS DONE BOTH FROM TIME-SERIES DATA OF THE YEARS 1954 - 1970 AND FROM DATA OF THE 1966 HOUSEHOLD SURVEY³⁾. THE ESTIMATION WAS DONE APPLYING A LOGARITHMIC LINEAR DEMAND FUNCTION OF A CONSTANT ELASTICITY TYPE. THESE EXPENDITURE ESTIMATES WERE USED NOT ONLY IN THE ANALYSIS OF THE PAST DEVELOPMENT BUT ALSO AS A BASIS OF THE FORECASTS. THEY WERE MODIFIED SO AS TO BETTER REPRESENT THE LIKELY DEMAND SITUATION IN THE PROJECTION PERIOD.

-
- 1) THE CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES IN THIS STUDY GENERALLY INCLUDE HOUSEHOLD TEXTILES BUT EXCLUDE FOOTWEAR.
 - 2) EXPENDITURE ELASTICITIES MEASURE THE INFLUENCE WHICH CHANGES IN CONSUMPTION EXPENDITURE HAVE ON CLOTHING AND TEXTILE DEMAND. IF THE ELASTICITY IS FOR INSTANCE 2 IT MEANS THAT A 5 % INCREASE IN CONSUMPTION EXPENDITURE ACHIEVES ON AN AVERAGE A 10 % INCREASE IN CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION.
 - 3) HOUSEHOLD SURVEY FOR 1966 I TEXT VOLUME. TILASTOLLISIA TIEDON-ANTOJA, PUBLISHED BY CENTRAL STATISTICAL OFFICE, 51 HELSINKI 1972.

AFTER ESTIMATING THE EXPENDITURE ELASTICITIES, THE VALUES OF THE EXOGENOUS VARIABLES IN THE PROJECTION PERIOD WERE INCORPORATED INTO THE MODEL. THEIR VALUES WERE TAKEN FROM OFFICIAL FORECASTS OR OTHERWISE RECOGNISED SOURCES.

THE DEVELOPMENT OF THE FACTORS INFLUENCING THE CONSUMPTION PATTERN OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES IN 1970 - 1977

THE SIZE AND STRUCTURE OF THE POPULATION IS FORECASTED TO GROW ACCORDING TO TABLES 1 - 3. (THE NUMBERS REFER TO THE TABLES IN THE ORIGINAL BOOK.) THIS PROGNOSIS HAS BEEN MADE BY THE CENTRAL STATISTICAL OFFICE OF FINLAND.

PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE IS FORECASTED TO GROW AT AN ANNUAL RATE OF 4.5 %. THIS FIGURE IS SLIGHTLY SMALLER THAN THE TARGET PROGNOSIS MADE BY ECONOMIC PLANNING CENTRE. ON THE OTHER HAND, IT IS SOMEWHAT MORE OPTIMISTIC THAN THE LATEST LONG RANGE FORECAST PUBLISHED BY THE GOVERNMENT.

BECAUSE THERE IS NO PROGNOSIS AVAILABLE ON THE DEVELOPMENT OF THE RELATIVE PRICES OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES, IT WAS ASSUMED THAT THE DECREASE OF RELATIVE CLOTHING PRICES WOULD CONTINUE AT THE SAME RATE AS DURING THE YEARS 1954 - 1970 I.E. AT AN ANNUAL RATE OF 1.8 %.

THE CHANGING RELATIVE SHARE OF CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION EXPENDITURE OF PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE WAS ALSO TAKEN INTO ACCOUNT - NOT ONLY THE LIKELY TOTAL GROWTH OF PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE. THE SHARE OF CLOTHING EXPENDITURE IN THE FAMILY BUDGET WAS RELATIVELY HIGH IN FINLAND DURING THE EARLY 50s. FROM THIS HIGH PERCENTAGE LEVEL, IT DROPPED VERY RAPIDLY AND, IN THE LATE 60s, IT HAD ALREADY FALLEN TO A COMPARATIVELY LOW LEVEL. THE DEVELOPMENT CAN BE CLEARLY SEEN FROM FIGURE 2. THE RELATIVE POSITION OF CLOTHING EXPENDITURE IN FAMILY BUDGETS HAS ALSO DIMINISHED IN MOST OTHER WESTERN COUNTRIES BUT GENERALLY NOT SO RAPIDLY AS IN FINLAND.

THE STRUCTURE AND DEVELOPMENT OF CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION IN THE YEARS 1954 - 1970

IN APPENDICES 1 AND 2, THE RELEVANT TIME-SERIES DATA ARE PRESENTED BY COMMODITY GROUPS AT CURRENT AND AT FIXED 1970 PRICES RESPECTIVELY.

TYPICAL FOR THE CLOTHING DEMAND IN FINLAND DURING THE PERIOD 1954 - 1970 WERE STRONG WAVELIKE VARIATIONS, WHICH CAN BE SEEN FROM FIGURE 1 OR 4. THERE HAVE BEEN SEVERAL CAUSES FOR THESE VARIATIONS. THE CHANGES IN THE GENERAL SALES TAX AND CYCLICAL MOVEMENTS IN THE OVERALL ECONOMIC ACTIVITY HAVE BEEN THE MOST IMPORTANT. IN THE SUB-GROUPS, THERE ARE VARIATIONS IN CONSUMPTION WHICH MIGHT BE EXPLAINED BY CHANGES IN THE PREVALENT FASHION OR

OTHER NON-ECONOMIC FACTORS. BECAUSE OF LACK OF DATA ON THESE PHENOMENA, NO SYSTEMATIC EXPLANATIONS OF THIS KIND COULD BE GIVEN.

HOUSEHOLD TEXTILES HAVE, AS A SUB-GROUP, INCREASED THEIR RELATIVE SHARE THE MOST. ON THE OTHER HAND, THE SHARES OF UNDERWEAR AND OTHER CLOTHING IN COMPARISON WITH OUTERWEAR HAVE STRONGLY DIMINISHED.

THE CONSUMPTION OF WOMEN'S OUTERWEAR WAS, UNTIL 1967, SMALLER OR EQUAL TO THE CONSUMPTION OF MEN'S OUTERWEAR. SINCE THEN, THE DEVELOPMENT IN THE CONSUMPTION OF WOMEN'S OUTERWEAR HAS BEEN VERY RAPID. IN 1970, THE CONSUMPTION OF WOMEN'S OUTERWEAR WAS ALREADY ONE AND A HALF TIMES GREATER THAN THAT OF MEN.

A CROSS-SECTION ANALYSIS WAS ALSO MADE AS A SUPPORT FOR THE TIME-SERIES ANALYSIS DEALT WITH IN THE LAST PARAGRAPHS. THIS WAS DONE ON THE BASIS OF THE HOUSEHOLD SURVEY FOR 1966. THE HOUSEHOLD SURVEY FOR 1971 WOULD HAVE SERVED OUR PURPOSES BETTER, BUT THERE WERE NO PRELIMINARY DATA AVAILABLE WHEN PREPARING THE STUDY.

ACCORDING TO THE SURVEY, HOUSEHOLDS SPENT ON AVERAGE 1 100 FMK ON CLOTHING AND FOOTWEAR IN 1966. IN THE TABLE ON PAGE 34 (REFERS TO THE BOOK) CLOTHING AND FOOTWEAR EXPENDITURE IS PRESENTED ACCORDING TO INCOME CLASSES. CLOTHING AND FOOTWEAR CONSUMPTION EXPENDITURES WERE DISTRIBUTED ACCORDING TO SOCIO-ECONOMIC STATUS AN IN THE TABLE ON PAGE 36.

6.

IN 1966, THERE WERE STILL CONSIDERABLE DIFFERENCES IN CLOTHING EXPENDITURES BETWEEN RURAL AND URBAN REGIONS. THE HOUSEHOLDS IN CITIES SPENT, ON AVERAGE, 70 % MORE ON CLOTHING PER HEAD THAN RURAL HOUSEHOLDS.

THE CROSS-SECTION DATA DID NOT MAKE IT POSSIBLE TO ANALYZE THE EFFECT OF CONSUMERS' AGE ON CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION. INSTEAD, THE STUDY MEASURED CLOTHING CONSUMPTION IN DIFFERENT LIVING PHASES OF THE FAMILY. THE RESULTS ARE PRESENTED ON PAGE 40. THE CLOTHING EXPENDITURE OF AN ORDINARY FAMILY CLEARLY DEPENDED ON THE NUMBER OF CHILDREN AND THEIR AGES. THE CLASS "YOUNGER SINGLE PERSONS" SPENT MOST ON CLOTHING PER PERSON. IN THE CONSUMPTION OF CLOTHING OF THE YOUNGER GENERATION, THERE IS ALSO THE SPECIAL FEATURE THAT CLOTHING EXPENDITURE DOES NOT INCREASE WITH RISING INCOME AS MUCH AS WITH OTHER INCOME CLASSES.

THE FORECASTED CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION IN 1970 - 1977

THE QUANTITATIVE FORECASTS ARE PRESENTED IN TABLE 4 WITH OTHER RELEVANT DATA. THE MAIN RESULTS CAN ALSO BE FOUND AT THE END OF THIS SUMMARY.

AS HAS BEEN MENTIONED EARLIER, THE SHARE OF CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION OF THE CONSUMERS' TOTAL EXPENDITURE IN FINLAND HAD FALLEN VERY LOW DURING THE 60s. CLOTHING EXPENDITURE APPEARED TO

HAVE BEEN UNDER A TWO-WAY PRESSURE: ON THE ONE HAND, FROM NECESSITIES AND ON THE OTHER FROM COMMODITIES OF A LUXURY CHARACTER.

IN FINLAND, THE BREAK THROUGH OF PRIVATE CAR AND HOUSEHOLD APPLIANCE CONSUMPTION AND MASS TOURISM HAS GENERALLY TAKEN PLACE DURING A SHORTER TIME PERIOD THAN ELSEWHERE IN EUROPE. SINCE THE ACQUISITION OF THESE COMMODITIES HAS NORMALLY REQUIRED SAVING, IT HAS LED TO A RESTRICTION IN THE CONSUMERS' POSSIBILITIES TO PURCHASE OTHER COMMODITIES, SUCH AS CLOTHING.

ACCORDING TO THE PROJECTION THE TREND IN CLOTHING CONSUMPTION WILL GROW AT AN AVERAGE RATE OF 3.1 % PER ANNUM, WHEREAS THE CORRESPONDING FIGURE IN THE 60s WAS ONLY 1.4 %.

IN THE FOLLOWING TABLE, OUR PROJECTION IS COMPARED TO SOME PROJECTIONS MADE IN OTHER COUNTRIES.

COUNTRY	AUTHOR	FORECASTING PERIOD	FORECASTED ANNUAL CHANGE IN CLOTHING CONSUMPTION, IN %
FINLAND	SEPPÄ & WALLENIUS	1970 - 1977	3.1
SWEDEN	EKSTRÖM & LUNDBERG	1965 - 1975	3.5
SWEDEN	C.F. LONG-RANGE PROJECTION	1971 - 1975	2.6 - 3.6
UNITED KINGDOM	NEDO	1967 - 1978	2.5
EEC (BEFORE 1973 ENLARGEMENT)	CAPELIN ASSOCIATES	1968 - 1975	3.6

8.

AS CAN BE SEEN FROM THE TABLE ABOVE, THE CLOTHING CONSUMPTION IS FORECASTED TO GROW AT THE AVERAGE EUROPEAN RATE IN THE NEAR FUTURE, WHEREAS EARLIER IT HAD GROWN AT A SLOWER PACE.

THE STRONGEST INCREASE IN CONSUMPTION IS PROJECTED IN OUTERWEAR. WOMEN'S OUTERWEAR WILL GROW ESPECIALLY FAST AND SPORT'S AND OTHER LEISURE CLOTHING WILL ALSO SHOW A CONSIDERABLE IMPROVEMENT. THERE IS ALSO TO BE EXPECTED FAIRLY HEAVY GROWTH IN THE CONSUMPTION OF MEN'S OUTERWEAR EVEN THROUGH THE GROWTH-RATE WILL STILL BE SMALLER THAN THE CORRESPONDING RATE FOR WOMEN'S OUTERWEAR.

THE GROWTH OF CONSUMPTION FOR HOUSEHOLD TEXTILES HAS IN CONTRAST TO THE CLOTHING DEMAND BEEN VERY STRONG AND RELATIVELY SMOOTH. IN THE PROJECTION PERIOD, DEMAND FOR HOUSEHOLD TEXTILES IS EXPECTED TO CONTINUE TO GROW FASTER THAN CLOTHING DEMAND. THE PROJECTED ANNUAL GROWTH RATE IS 9 %.

THIS REMARKABLE GROWTH WILL BE ACHIEVED MAINLY BY THE RENEWAL OF DWELLING STOCK, THE GROWTH OF AVERAGE SIZE OF DWELLINGS AND THE IMPROVEMENTS IN THE DWELLINGS' EQUIPMENT. IN OTHER WORDS, THERE IS STRONG TENDENCY TO IMPROVE THE STANDARD OF HABITATION. THE INTRODUCTION OF NEW FACTORY-MADE MATERIAL AND THE INCREASING USE OF DYES WOULD APPEAR TO STRENGTHEN THE GROWTH OF HOUSEHOLD TEXTILE CONSUMPTION.

AVERAGE CHANGES IN VOLUME OF CLOTHING AND TEXTILE CONSUMPTION IN 1961 - 1970, TIME-SERIES AND CROSS-SECTION ELASTICITIES PLUS
THE PROJECTION FOR 1970 - 1977

	CHANGE IN CONSUMPTION P.A. 1961 - 1970	CONSUMPTION IN 1970 MILLION Fmk	TIME-SERIES ELASTICITY	CROSS-SECTION ELASTICITY	THE PROJECTION	
					MODIFIED ELASTICITY	PROJECTED GROWTH RATE
1. CLOTHING	1.4	1 675.4	.25	1.22	0.7	3.1
1.1. MEN'S AND WOMEN'S OUTERWEAR	3.2	1 036.3	2.06	1.25	1.1	4.8
A) MEN'S COATS, SUITS, JACKETS AND TROUSERS	1.1	226.2	.42	1.24	1.0	4.4
-- MEN'S COATS	- 4.7	24.2	-.79	1.43	0.8	3.7
-- MEN'S SUITS	1.6	91.5	-.12	1.54	0.9	4.2
-- MEN'S JACKETS, BLAZERS AND TROUSERS	2.6	110.5	1.30	.53	1.0	4.7
B) WOMEN'S COATS, SUITS, AND DRESSES PLUS SKIRTS	4.3	320.4	1.24	1.84	1.2	5.6
-- WOMEN'S COATS	0.7	127.0	.26	1.21	0.8	3.7
-- WOMEN'S SUITS AND DRESSES	7.2	159.8	2.18	1.82	1.6	7.5
-- WOMEN'S SKIRTS, WOVEN BLOUSES AND COATS	1.1	33.6	.97	1.33	1.2	5.2
C) WORKCLOTHING AND CASUAL CLOTHING	4.1	394.6	1.13	1.10	1.1	5.0
-- WORKCLOTHING	2.7	32.6	.40	.99	.4	1.8
-- LEATHER, RUBBER AND PLASTIC CLOTHING	10.3	67.1	.95	.76	1.2	5.3
-- CASUAL CLOTHING OF WHICH:	3.3	294.9	1.30	.76	1.1	5.0
-- TRACK AND SKIWEAR ETC.	..	26.4	.73	.76
-- MEN'S CASUAL WEAR	..	41.3	.76	.76
-- WOMEN'S CASUAL WEAR	..	17.6	.31	.31
-- WOMEN'S SLACKS	..	61.4	.26	.26
-- MEN'S KNITWEAR	..	51.4	.69	.69
-- WOMEN'S KNITWEAR	..	94.1	.76	.76
D) HATS, OTHER HEADWEAR AND GLOVES OF WHICH: - GLOVES	2.4	95.1	.43	1.16	0.8	3.4
-- HATS AND OTHER HEADWEAR	2.3	32.9	.40	.86	0.6	3.7
-- HATS AND OTHER HEADWEAR	0.3	51.8	.36	1.46	0.9	4.0
1.2. UNDERWEAR	- 0.2	341.3	.40	1.12	0.6	2.9
A) SHIRTS	1.4	86.1	1.35	1.02	1.0	4.6
B) SOCKS, STOCKINGS AND TIGHTS	1.3	117.0	.36	1.02	0.3	1.3
C) CORSETRY	..	34.6	.78	.92	0.0	0.3
D) OTHER UNDERWEAR	- 2.0	103.6	-.22	1.18	0.0	0.1
1.3. CLOTHING MADE BY SMALL-SIZED MANUFACTURERS PLUS MATERIAL AND ACCESSORIES	- 2.2	297.8	-1.00	1.20	- 0.4	- 1.6
A) CLOTHING MADE BY SMALL-SIZED MANUFACTURERS	- 4.0	69.3	-1.00	1.52	- 1.0	- 4.3
B) WOVEN AND KNITTED MATERIAL	- 1.9	123.1	-1.30	1.26	- 0.2	- 1.9
C) THREADS, LACES ETC.	- 1.0	99.4	-.44	.80	0.1	0.6
2. HOUSEHOLD TEXTILES	9.8	280.3	2.22	1.36	1.9	9.2
2.1. CARPETS	7.9	90.1	1.35	1.60	1.9	7.3
2.2. OTHER HOUSEHOLD TEXTILES	10.8	190.2	2.58	1.30	2.0	9.9

LIST OF FIGURES AND TABLES IN THE BOOK:

- FIGURE 1. THE VOLUME OF CONSUMPTION OF THE MAIN GROUPS OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES IN 1954 - 1970, MILLION FMK
- FIGURE 2. THE SHARE OF CLOTHING AND FOOTWEAR CONSUMPTION IN CONSUMPTION EXPENDITURE IN 1955 - 1969 IN THE FOLLOWING COUNTRIES:
NORWAY (NORJA), FINLAND (SUOMI), AUSTRIA (ITÄ-VALTA), JAPAN (JAPANI), SPAIN (ESPANJA), WEST-GERMANY (L-SAKSA), FRANCE (RANSKA), SWEDEN (RUOTSI), UNITED KINGDOM (ENGLANTI), GREECE (KREIKKA), ITALY (ITALIA), IRELAND (IRLANTI), DENMARK (TANSKA), BELGIUM (BELGIA), CANADA (KANADA), SWITZERLAND (SVEITSI).
- FIGURE 3. THE PER CAPITA CONSUMPTION EXPENDITURE ON CLOTHING AND FOOTWEAR IN DIFFERENT COUNTRIES IN 1969
- FIGURE 4. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CLOTHING IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 5. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S AND WOMEN'S OUTERWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 6. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S COATS, SUITS, JACKETS AND TROUSERS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 7. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S COATS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.

- FIGURE 8. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S SUITS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 9. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S JACKETS, BLAZERS AND TROUSERS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 10. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S COATS, SUITS AND DRESSES PLUS SKIRTS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 11. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S COATS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 12. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S SUITS AND DRESSES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 13. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S SKIRTS, WOVEN BLOUSES AND COATS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 14. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WORKCLOTHING AND CASUAL CLOTHING IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 15. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WORKCLOTHING IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 16. CONSUMPTION EXPENDITURE ON LEATHER, RUBBER AND PLASTIC CLOTHING IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.

- FIGURE 17. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CASUAL CLOTHING IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 18. CONSUMPTION EXPENDITURE ON TRACK AND SWIMWEAR ETC. IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 19. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S CASUAL WEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 20. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S CASUAL WEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 21. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S SLACKS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 22. CONSUMPTION EXPENDITURE ON MEN'S KNITWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 23. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOMEN'S KNITWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 24. CONSUMPTION EXPENDITURE ON HATS, OTHER HEADWEAR AND GLOVES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 25. CONSUMPTION EXPENDITURE ON GLOVES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.

- FIGURE 26. CONSUMPTION EXPENDITURE ON HAT AND OTHER HEADWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 27. CONSUMPTION EXPENDITURE ON UNDERWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 28. CONSUMPTION EXPENDITURE ON SHIRTS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 29. CONSUMPTION EXPENDITURE ON SOCKS, STOCKINGS AND TIGHTS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 30. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CORSETRY IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 31. CONSUMPTION EXPENDITURE ON OTHER UNDERWEAR IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 32. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CLOTHING MADE BY SMALL-SIZED MANUFACTURERS PLUS MATERIAL AND ACCESSORIES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 33. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CLOTHING MADE BY SMALL-SIZED MANUFACTURERS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 34. CONSUMPTION EXPENDITURE ON WOVEN AND KNITTED MATERIAL IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.

- FIGURE 35. CONSUMPTION EXPENDITURE ON THREADS, LACES ETC. IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 36. CONSUMPTION EXPENDITURE ON HOUSEHOLD TEXTILES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 37. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CARPETS IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- FIGURE 38. CONSUMPTION EXPENDITURE ON OTHER HOUSEHOLD TEXTILES IN 1954 - 1970 AND A PROJECTION FOR 1970 - 1977, AT 1970 PRICES.
- TABLE 1. POPULATION BY AGE GROUPS IN 1970 AND 1977, THOUSANDS OF PEOPLE.
- TABLE 2. PROPORTION OF WOMEN BY AGE GROUPS IN 1970 AND 1977, IN THOUSANDS.
- TABLE 3. PROPORTION OF MEN BY AGE GROUPS IN 1970 AND 1977, IN THOUSANDS.
- TABLE 4. AVERAGE CHANGES IN VOLUME OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITY CONSUMPTION IN 1954 - 1970 AND 1961 - 1970, TIME-SERIES AND CROSS-SECTION ELASTICITIES PLUS THE PROJECTION FOR 1970 - 1977.
- APPENDIX 1. THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND TEXTILE COMMODITIES 1954 - 1970, IN MILLION FMK AT CURRENT PRICES.

- APPENDIX 2. THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND TEXTILE
COMMODITIES IN 1954 - 1970, MILLIONS OF FMK
AT FIXED 1970 PRICES.
- APPENDIX 3. THE CONSUMPTION OF CLOTHING AND TEXTILE
COMMODITIES IN 1954 - 1970, IN THOUSAND UNITS
OR IN THOUSAND PAIRS.
- APPENDIX 4. CONSUMPTION EXPENDITURE ON CLOTHING AND TEXTILE
COMMODITIES IN FAMILIES OF DIFFERENT INCOME
CLASSES IN 1966.
- APPENDIX 5. THE DEFINITIONS OF VARIOUS CLOTHING AND TEXTILE
COMMODITY GROUPS USING THE BRUSSELS TARIFF
NOMENCLATURE.
- APPENDIX 6. PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE IN 1954 - 1970
AT CURRENT AND AT FIXED 1970 PRICES RESPECTIVELY.
- APPENDIX 7. AVERAGE POPULATION IN 1954 - 1970, THOUSANDS
OF PEOPLE.